

NORGES OFFISIELLE STATISTIKK. IX. 166.

SINNSSYKEASYLENES VIRKSOMHET

1937

OG OPPGAVER OVER OFFENTLIG FORPLEIDE SINNSSYKE I 1937.

Statistique des hospices d'aliénés pour l'année 1937

UTGITT AV

DET STATISTISKE SENTRALBYRÅ

OSLO

I KOMMISJON HOS H. ASCHEHOUG & CO.

1939

Pris kr. 1,50.

Norges Offisielle Statistikk, rekke IX.
(Statistique Officielle de la Norvège, série IX.)

Rekke IX.

Trykt 1937.

- Nr. 103. Sinnssykeasylenes virksomhet 1935. (*Statistique des hospices d'allénés.*)
— 104. Norges jernbaner 1935—36. (*Chemins de fer norvégiens.*)
— 105. Norges industri 1935. (*Statistique industrielle de la Norvège.*)
— 106. Skolevesenets tilstand 1934—35. (*Instruction publique.*)
— 107. Stortingsvalget 1936. (*Élections en 1936 pour le «Storting».*)
— 108. Norges fiskerier 1935. (*Grandes pêches maritimes.*)
— 109. Telegrafverket 1935—36. (*Télégraphes et téléphones de l'État.*)
— 110. Beitetellingen 1935. (*Pâturage en Norvège 1935.*)
— 111. De spedalske i Norge 1931—35. (*Rapport sur les lépreux en Norvège 1931—35.*)
— 112. Sjømannstrygden 1934. Fiskertrygden 1934. (*Assurances de l'État contre les accidents des marins. Assurances de l'État contre les accidents des marins pêcheurs.*)
— 113. Norges postverk 1936. (*Statistique postale.*)
— 114. Norges handel 1936. (*Commerce.*)
— 115. Pelsdyrtellingen i Norge 1936. (*Élevage d'animaux à fourrure au 1er septembre 1936.*)
— 116. Det civile veterinærvesen 1935. (*Service vétérinaire civil.*)
— 117. Kommunenes skatteligning og budgetter 1936—37. (*Répartition d'impôts et budgets des communes.*)
— 118. Industriarbeidertrygden 1934. (*Assurances de l'État contre les accidents du travail.*)
— 119. Norges civile, geistlige, rettslige og militære inndeling 1. juli 1937. (*Les divisions civiles, ecclésiastiques, judiciaires et militaires du royaume de Norvège le 1er juillet 1937.*)
— 120. Norges private aktiebanker og sparebanker 1936. (*Statistique des banques privées par actions et des caisses d'épargne pour l'année 1936.*)
— 121. Norges bergverksdrift 1936. (*Mines et usines.*)
— 122. Folkemengdens bevegelse 1935 og 1931—35. (*Mouvement de la population.*)
— 123. Kommunenes gjeld m. v. pr. 30. juni 1937. (*Dette etc. des communes.*)
— 124. Meleribruket i Norge 1936. (*L'industrie laitière de la Norvège en 1936.*)
— 125. Sundhetstilstanden og medisinalforholdene 1935. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)
— 126. Forsikringsselskaper 1936. (*Sociétés d'assurances.*)

Trykt 1938.

- Nr. 127. Syketrygden 1936. (*Assurance-maladie nationale.*)
— 128. Norges jernbaner 1936—37. (*Chemins de fer norvégiens.*)
— 129. Rekruttering 1934 og 1935. (*Recrutement.*)
— 130. Skatteligningen 1937—38. (*Répartition d'impôts.*)
— 131. Norges industri 1936. (*Statistique industrielle de la Norvège.*)
— 132. Jordbruksstatistikk 1937. (*Superficies agricoles et élevage du bétail. Récoltes etc.*)
— 133. Kommunevalgene 1937. (*Élections en 1937 pour les conseils communaux et municipaux.*)
— 134. Telegrafverket 1936—37. (*Télégraphes et téléphones de l'État.*)
— 135. Kriminalstatistikk 1935 og 1936. (*Statistique de la criminalité pour les années 1935 et 1936.*)
— 136. Norges kommunale finanser 1935—36. (*Finances des communes.*)
— 137. Sjømannstrygden 1935. Fiskertrygden 1935. (*Assurances de l'État contre les accidents des marins. Assurances de l'État contre les accidents des marins pêcheurs.*)

NORGES OFFISIELLE STATISTIKK. IX. 166.

SINNSSYKEASYLENES
VIRKSOMHET

1937

OG OPPGAVER OVER OFFENTLIG FORPLEIDE SINNSSYKE I 1937.

Statistique des hospices d'aliénés pour l'année 1937

UTGITT AV
DET STATISTISKE SENTRALBYRÅ

OSLO
I KOMMISJON HOS H. ASCHEHOUG & CO.
1939

For årene 1854—1871 se «Sundhetstilstanden og medisinalforholdene».

For årene 1872—1929 se «Sinnssykeeasylenes virksomhet».

For årene 1930—1934 se «Sundhetstilstanden og medisinalforholdene».

(For året 1932 se også «Tidsskrift for Den norske lægeforening» nr. 17—18 for 1934.)

For årene 1935 og 1936 se «Sinnssykeeasylenes virksomhet.»

F O R O R D

Denne beretning bygger på oppgaver som er sendt inn av sinnessykeasylene, fylkesmennene og de offentlige leger.

Tabellene er satt opp på samme måte som i beretningen for 1936 med de unntak at tabell 2 er delt opp i tabell 2 og 4, og at tabellen over privatpleien som før stod i innledningen, er satt opp som tabell 3 i tabelllavdelingen. I tilleggs-tabell 2 er det tatt inn noen nye oppgaver over belegget på pleiehjem for sinnesyke.

Innledningen har fått en litt bredere plass enn før. Særlig vil en gjøre oppmerksom på de nye dødelighetsberegningene.

D e t S t a t i s t i s k e S e n t r a l b y r å , Oslo, 19. mai 1939.

Gunnar Jahn.

Julie E. B a c k e r.

Innhold.

Innledning.

	Side
1. Asyler og sykeplasser	3
2. Asylenes belegg	4
3. Pasienter som for første gang er lagt inn i norsk asyl	9
4. Pasienter som tidligere har vært behandlet i norsk asyl	12
5. Utskrevne pasienter	13
6. Døde	14
7. Sunnhetstilstanden	17
8. Sykebehandlingen	18
9. Utdrag av regnskapene	20
10. Tilleggsopplysninger gitt av fylkesmennene og de offentlige leger	20
Résumé en français	25

Tabeller.

Tabell 1. Sinnssykeasyler ved utgangen av 1937	26
» 2. Bevegelsen i beleget på asylene og i asylenes privatpleie	27
» 3. Bevegelsen i beleget i asylenes privatpleie	28
» 4. Overbeleget på de enkelte asyler	28
» 5. Pasienter lagt inn for første gang i norsk asyl. I. Alder ved innleggingen.	
II. Alder da de første symptomer ytret seg	29
» 6. Pasienter lagt inn for første gang i norsk asyl delt etter sykdommens varighet ved innleggingen	30
» 7. Pasienter lagt inn for første gang i norsk asyl delt etter diagnoser og sivilstand	31
» 8. Hjemstavn for pasienter lagt inn for første gang i norsk asyl	32
» 9. Pasienter lagt inn for første gang i norsk asyl delt etter tidligere levevei	33
» 10. Direkte gjeninnlegginger	34
» 11. Direkte utskrivninger og dødsfall. Deling etter utskrivningsmåte	35
» 12. Direkte utskrivninger. Deling etter asyler og etter behandlingens varighet og utfall	36
» 13. Direkte utskrivninger. Deling etter diagnoser og etter behandlingens varighet og utfall	37
» 14. Pasienter døde på asylene. Dødsårsaker og alder	38
» 15. Arbeidsvirksomheten	40
» 16. Bruk av mekaniske tvangsmidler og isolasjon	41
» 17. Utdrag av regnskapene for 1936/37	42

Tilleggstabell 1. Sinnssyke forpleid med statsbidrag etter lov av 5/6 1925 og utgiftene ved forpleiningen for stat og kommune tilsammen i 1937	46
» 2. Sinnssyke forpleid med statsbidrag utenfor asyl i 1937 etter oppgaver fra de offentlige leger	47
» 3. Sinnssykeerklæringer utstedt av de offentlige leger og andre praktiserende leger i 1937	48

Table des matières.

	Texte.	Pages
1. Nombre des hospices d'aliénés et nombre des lits	3	
2. Aliénés traités dans les hospices	4	
3. Les aliénés reçus pour la première fois dans un hospice norvégien	9	
4. Réadmissions	12	
5. Sorties	13	
6. Décès	14	
7. L'état sanitaire	17	
8. La thérapeutique	18	
9. Relevé des dépenses et des recettes des hospices	20	
10. Données supplémentaires	20	
Resumé en français	25	
Tableaux.		
Tableau 1. Hospices d'aliénés à la fin de 1937	26	
» 2. Mouvement des aliénés traités dans les hospices ou en famille sous la surveillance des hospices	27	
» 3. Mouvement des aliénés traités en famille sous la surveillance des hospices	28	
» 4. L'exédent sur la capacité dans les divers hospices	28	
» 5. Les aliénés reçus pour la première fois dans un hospice norvégien. I. L'âge lors de l'admission. II. L'âge dans lequel se montrèrent les premiers symptômes	29	
» 6. Les aliénés reçus pour la première fois dans un hospice norvégien répartis par la durée de la maladie lors de l'admission	30	
» 7. Les aliénés reçus pour la première fois dans un hospice norvégien répartis par diagnose et état civil	31	
» 8. Les aliénés reçus pour la première fois dans un hospice norvégien répartis par domicile	32	
» 9. Les aliénés reçus pour la première fois dans un hospice norvégien répartis par occupation antérieure	33	
» 10. Réadmissions directes	34	
» 11. Sorties directes et décès. Répartition des sorties directes par lieu de destination	35	
» 12. Sorties directes. Répartition par hospices et par durée et résultat du traitement	36	
» 13. Sorties directes. Répartition par diagnoses et par durée et résultat du traitement	37	
» 14. Décès dans les hospices. Causes de décès et âge des patients au décès	38	
» 15. Le nombre des aliénés occupés au travail dans les hospices	40	
» 16. Application de moyens coercitifs mécaniques et isolation	41	
» 17. Relevé des dépenses et des recettes des hospices 1936/37	42	
Annexe 1. Le nombre des aliénés dont l'entretien est partiellement à la charge de l'État d'après la loi du 5/6 1925 et les frais totaux de l'entretien de ces aliénés (les frais de l'État et des communes ensemble) en 1937	46	
» 2. Le nombre des aliénés dont l'entretien est partiellement à la charge de l'État hors des hospices en 1937	47	
» 3. Le nombre des personnes déclarées aliénées par les médecins publics et les praticiens en 1937	48	

1. Asyler og sykeplasser.

Nombr des hospices d'aliénés et nombre des lits.

Ved utgangen av 1937 var det 23 sinnssykeasyler i landet som tilsammen hadde 5 946 autoriserte sykeplasser. Staten eide 6 av asylene, 14 tilhørte en fylkes- eller bykommune eller flere kommuner i fellesskap og 3 var private. Opplysninger om de enkelte asyler finnes i tabell 1 i tabellavdelingen.

I tabell a er gitt en oversikt over veksten i antallet av asyler og sykeplasser siden år 1900.

Tabell a. Asyler og sykeplasser.
Nombr des hospices et nombre des lits.

Ved ut-gangen av: A la fin de:	Asyler Hospices	Autoriserte plasser ¹ <i>Nombre des lits¹</i>		Ved ut-gangen av: A la fin de:	Asyler Hospices	Autoriserte plasser ¹ <i>Nombre des lits¹</i>	
		I alt Total	Pr. 10000 innb. hab.			I alt Total	Pr. 10000 innb. hab.
1900	11	1 615	7.2	1933	23	5 726	20.0
1910	17	2 858	12.0	1934	23	5 832	20.3
1920	21	3 976	15.0	1935	23	5 862	20.3
1930	23	5 625	20.0	1936	23	5 952	20.6
1931	23	5 707	20.2	1937	23	5 946	20.5
1932	23	5 726	20.1				

¹ Tallene fra 1930 av er rettet. *Chiffres corrigés dès 1930.*

Det er ikke i løpet av 1937 blitt autorisert noen nye plasser som følge av nybygging eller utvidelser.

Nybygningene på Veum, Dale og Vale, som ble nevnt i forrige beretning, var ikke ferdige ved utgangen av året, og arbeidet med tuberkulosepaviljongen på Eg var enda ikke begynt.

På Sanderud ble det i årets løp ført opp en ny bolig for fjøsmesteren. Et kapell er under bygging. Dessuten arbeides det med planer om nybygging av kjøkken og vaskeri. På Presteseter er det besluttet å bygge en søsterbolig med 20 enkeltværelser. En komité som ble nedsatt av Telemark fylke har utredet spørsmålet om utvidelse av Telemark fylkes asyl. På Østmarken er også spørsmålet om utvidelse tatt opp. En komité arbeider med planer om bygging av avdelinger på tilsammen 100 senger som er tenkt bygd som mottagelses- og behandlingsavdelinger. I tilslutning til dette har

komitéen planer om å skaffe sykehuset tuberkuloseavdelinger, en ny messe for betjeningen og en mindre utvidelse og modernisering av økonomibygningen.

Ved kongelig resolusjon av 3. desember 1937 ble det bestemt at den gamle cellebygning fra 1778 på Oslo Hospitals sinnssykeasyl skulle rives og erstattes med en moderne bygning. Asylet vil da få 92 autoriserte plasser mot nå 63.

Av mindre forandringer og forbedringer kan en nevne:

Eg har fått nye varmtvannsanlegg på B-avdelingene. Rønvik har fått innredet et tannlegekontor og har fått laboratoriet slik utstyrt at en kan gjøre alle de undersøkelser som er nødvendige for moderne diagnostikk og behandling. På Reitgjerdet ble utgravingen i kjelleren i den østre fløyen av asylet ferdig. Utvidelsen av toykjelleren med lagerrom for toypleieren og forvalteren er helt fullført og rommene tatt i bruk. På Presteseter er vannledningen skiftet ut. På Valen begynte laboratoriet i full drift i april. På Møllendal ble som følge av endel forandringer, 6 av betjeningens sengeplasser ledige. Disse besluttet asylets kontrollkommisjon å belegge med pasienter.

2. Asylene belegg.

Aliénés traités dans les hospices.

Tabell 2 i tabellavdelingen viser bevegelsen i belegget på asylene og i asylene privatpleie i 1937.

I tabell 3 finner en oppgaver særskilt for privatpleien, og tabell 4 viser størrelsen av middelbelegget og overbelegget på de enkelte asyler.

Det er som før regnet med antall tilfelle og ikke antall personer. Opplysninger om antallet av personer som er innlagt eller utskrevet i løpet av året, finnes på side 8.

Tabell b viser bevegelsen i asylene belegg i årene 1900—1937. Til tross for at antallet av innskrivninger er sunket, er middelbelegget steget fra 6 733 personer i 1936 til 6 892 personer i 1937. Da det ikke er autorisert noen nye plasser, betyr dette at overbelegget er gått opp fra 13 til 16 pst.

I beretningene fra de enkelte asyler klages det sterkt over mangel på asylplasser, særlig er det vanskelig med plass for urolige sinnssyke.

Eg: Av de 135 pasienter som det har vært søkt om plass for, har asylet bare kunnet ta imot 94. Ventetiden for pasientene har til dels vært lang, for urolige opp til 2—3 måneder. Asylets belegg består gjennomgående av dårlige pasienter, og det blir stadig vanskeligere å finne noen som er så bra at de kan skrives ut.

Røtvoll: Det er mottatt 65 pasienter, mens det har vært søkt om plass for 95. D-avdelingene er for små. En utvidelse av asylet er påkrevd.

Rønvik: Det viktigste psykiatriske spørsmål både for asylet og for de sinnssyke i Nord-Norge er fremdeles den ganske fortvilte asylnød. I løpet

Tabel 1 b. Oversikt over bevegelsen i asylenes belegg
i årene 1900—1937.

Aperçu du mouvement de la population des hospices.

År Année	Innlagt for første gang i norsk asyl Premières admis- sions	Innskriv- ninger i alt Total des admis- sions	Behandle- de tilfelle i alt Total des cas traités	Utskriv- ninger og dødsfall Sorties et décès	Pasienter ved årets utgang Patients à la fin de l'année	Antall for- pleiningsdager Journées d'entretien	Middel- belegg Moyenne quotidi- enne des patients traités	Overbelegg i p.st. av det aut. antall plasser L'excédent sur la ca- pacité en p.c.
	1	2	3	4	5	6	7	8
1900	?	777	2 484	831	1 653	614 484	1 684	4
1910	769	1 138	3 817	1 012	2 805	999 493	2 738	÷4
1920	860	1 275	5 475	1 142	4 333	1 569 134	4 287	8
1930	1 157	1 765	8 301	1 644	6 657	2 307 900	6 321	12
1931	1 132	1 722	8 379	1 691	6 688	2 341 583	6 415	12
1932	1 242	1 938	8 626	1 816	6 810	2 395 464	6 546	14
1933	1 210	1 980	8 790	1 922	6 868	2 371 233	6 494	13
1934	1 272	1 975	8 843	1 887	6 956	2 377 994	6 511	12
1935	1 337	2 152	9 108	1 957	7 151	2 412 945	6 610	13
1936 ¹	1 384	2 224	9 375	2 017	7 358	2 463 724	6 733	13
1937	1 327	2 181	9 539	2 042	7 497	2 515 167	6 892	16

Anm. I rubrikkene 1—5 er asyl og privatpleie betraktet under ett, mens rubrikene 6—8 bare omfatter de egentlige asylpasienter. Les rubriques 1—5 comprennent patients dans les hospices et patients traités en famille sous la surveillance des hospices, tandis que les rubriques 6—8 ne comprennent que les patients dans les hospices.

¹ Tallene er rettet. Chiffres corrigés.

av de siste år har en skrevet ut eller overført i privatpleie alle pasienter som en har ansett det forsvarlig å forsøke utenfor asyl. Mange har en måttet ta inn igjen etter få dager eller uker, men en god del er blitt utenfor. Istedet har asylet tatt inn nye vanskelige — suicidale, urolige og voldsomme pasienter. Følgen er at belegget er blitt vanskeligere og vanskeligere og at overbelegget er økt fra år til år.

Reitgjerdet: Asylet har vært nødt til å ordne seg med ekstrasenger for å skaffe sengeplass til alle. Et par vanskelige pasienter som andre asyler har ønsket innlagt her, har asylet på grunn av plassmangel, særlig på sikringsavdelingene, ikke kunnet ta imot foreløpig.

Dikemark: Overbelegget er i virkeligheten mye større enn tallene viser, fordi et stort antall sykesenger er tatt i bruk av pleiepersonalet siden 8-timers-dagen ble innført.

Vuem: Overbelegget i sentralbygningen har vært betydelig større enn i hele asylet tatt under ett, fordi det i kolonibygningene har vært plasser som en ikke har kunnet nytte helt på grunn av beleggets art.

Sanderud: På grunn av plassmangel har asylet bare kunnet ta imot 80 av 113 pasienter som det har vært søkt om plass for. Plassmangelen har som vanlig vært størst på selve sykeavdelingene, og særlig på de urolige avdelinger hvor også plassmangelen på grunn av beleggets art er mest følbar. På urolig mannsavdeling var overbelegget 45 pst.

Presteseter: Overbelegget har fordelt seg omrent jevnt på de forskjellige avdelingene, men har fremdeles vært størst på urolig mannsavdeling.

Fra 1. juli ble 8-timers-dag for personalet delvis satt i verk. Da dette krevde økt betjening, ble plassmangelen enda større enn før. Dette førte igjen til at Oppland fylkes byer, Lillehammer og Gjøvik, inntil videre ikke får anledning til å legge sine pasienter inn på Presteseter, og at de som var innlagt, etter hvert ble overflyttet annetsteds.

Lier asylet: Vekslingen mellom asylet og privatpleien har vært litt mindre enn i tidligere år, særlig når det gjelder mannssiden. Dette skyldes de mange kronisk vanskelige kasus. Når asylets mottakerevne allikevel ikke er minket, slik at en har kunnet imøtekommе alle krav om plass for nye pasienter uten å ty til «venteliste», skyldes det for en stor del samarbeidet med Lierkoloniene under administrasjon av fylkesleger i Buskerud.

Tellemark fylkesasyl: En har også i 1937 i høy grad følt mangelen på tilstrekkelig asylplass. Asylet har således ikke kunnet ta imot flere enn snautt halvparten av de syke som det ble søkt om plass for. Belegget består for den vesentligste del av kronisk vanskelige og urolige som i årevis legger beslag på plass når de først er mottatt, og det er nettopp den slags pasienter en fortrinnsvis har måttet søke å avlaste distriktet for. Ved at belegget stadig er blitt vanskeligere, er antallet av bevegelige plasser skrumpet inn år om annet, til tross for at en snarest mulig har skrevet ut alle syke som på noen måte kan forpleies utenfor asyl. Det store overbelegget vanskeliggjør i høy grad behandlingen og klassifiseringen av de syke. I de siste årsberetninger har en stadig pekt på nødvendigheten av utvidelse. En komité har nå utredet spørsmålet, og denne komités innstilling, som gikk ut på at en utvidelse absolutt er påkrevd, ble lagt fram for fylkestinget i 1938.

Dale: Når tilgangen i 1937 ikke har vært større enn 108 pasienter mot i 1936 139, skyldes det de vanskelige plassforhold i asylet, som har gjort det nødvendig å avslå enkelte søknader om plass for pasienter som nok kunne trenge asylbehandling, men som en har funnet måtte kunne pleies utenfor asylet. Asylets yteevne har således i året 1937 nådd maksimum.

Valeen: Alle syke som har trengt asylpleie, er skaffet plass med en gang. Dette kan asylet fremdeles gjøre ved å holde et altfor stort overbelegg og ved å skrive pasientene ut snarest mulig, ofte på prøve og med privat forpleining for øye.

Neevengårdene: Økingen i belegget faller på kvinneavdelingen. På mannsavdelingen var overbelegget på forhånd så stort at det ikke har kunnet økes ytterligere. En har derfor måttet avvise praktisk talt alle mannspasienter fra Sogn og Fjordane fylke. Bare 3 menn fra dette fylke er tatt imot i årets løp. Fra Bergens by har en kunnet skaffe plass for alle mannspasienter uten ventetid. På kvinneavdelingen har en fremdeles tatt imot alle pasienter, men med stigende vanskeligheter.

Opdøl: Overbelegget har som i de tidligere år, vært stort på kvinnewedelingene. En har som regel kunnet ta imot alle pasienter etter hvert som søkerne om innlegging er kommet inn.

Østmarken: Det er bare med den største vanskelighet at sykehuset greier å holde en så rask sirkulasjon, og mange pasienter må skrives ut i tidligste laget. Overbelegget er stort og vanskelig gjør behandlingen.

For å få et uttrykk for pasientvekslingen ved de forskjellige offentlige asyler, har en som for 1936 i tabell c satt antallet av direkte inn- og utskrivninger i forhold til middelbelegget. Tabellen viser dessuten hvor mange av de utskrevne tilfelle som har vært behandlet i kortere tid enn 1 år, og hvor stort overbelegget har vært på de enkelte asyler.

Tabell c. Oversikt over pasientvekslingen og overbelegget ved de offentlige asylene i 1936 og 1937.

La circulation des patients et l'excédent sur la capacité dans les hospices publics.

	Direkte inn- og utskrivninger i pst. av middelbelegget		Direkte utskrevne. Behandlet under 1 år i pst. av alle		Overbelegget i pst. av aut. antall plasser	
	<i>Admissions et sorties directes en p.c. de la moyenne quotidienne</i>	<i>P.c. des patients directement sortis renvoyés d'après un séjour de moins d'un an</i>	1936	1937	1936	1937

Asyler uten privatpleie. *Hospices sans traitement en familles sous la surveillance des hospices.*

Gaustad	22.9	32.9	36.1	58.7	÷ 4.7	÷ 2.3
Eg	61.4	49.9	55.7	54.5	18.7	18.7
Dikemark	88.2	81.8	67.9	76.3	0.3	4.0
Veum	36.7	39.4	38.9	43.6	14.5	13.0
Blakstad	43.2	34.4	56.9	55.1	15.3	16.2
Telemark fylkesasyl	20.2	19.4	55.0	55.0	28.6	28.6
Kristiansands	8.0	4.0	-	-	÷ 21.9	÷ 3.8
Dale	57.4	46.3	73.0	78.7	16.3	19.2
Valen	72.1	74.9	70.5	65.6	33.0	35.9
Neevengården } Rosenberg }	59.3	58.6	77.0	74.3	4.1	7.7
Opdøl	83.2	75.9	64.8	64.9	16.1	21.0
Østmarken	72.4	92.9	75.2	75.2	27.4	28.7
Tils. Total	58.7	57.6	65.3	68.8	10.6	13.1

Asyler med privatpleie. *Hospices avec traitement en familles sous la surveillance des hospices.*

Rotvoll	34.9	35.0	68.8	70.6	18.1	19.5
Rønvik	43.7	44.7	70.0	62.3	28.4	31.4
Sanderud	35.5	35.0	63.0	41.5	15.9	19.4
Presteseter	59.9	54.5	55.4	44.4	24.1	27.7
Lierasylet	45.7	43.9	67.2	54.0	19.2	19.4
Tils. Total	43.2	42.0	65.1	54.1	20.4	22.4

Reitgjerdet	6.1	13.2	-	28.6	32.6	40.7
Kriminalasylet	-	-	-	-	÷ 28.6	÷ 25.7

Blant de asyler som ikke har privatpleie, hadde som i 1936, Østmarken, Dikemark, Opdøl og Valen den største veksling. Ved disse asyler og ved Dale og Bergensasylene var det også forholdsvis mange blant de utskrevne som

bare hadde ligget en kort tid på asylet. Ved Gaustad var vekslingen betydelig større enn i 1936.

Blant de asyler som har privatpleie var det ikke så stor forskjell på vekslingen. Størst var vekslingen ved Presteseter.

Alle de offentlige asyler unntatt Gaustad, Kristiansands asyl og Kriminalasylet arbeidde med et større eller mindre overbelegg. De asyler som hadde det største overbelegg var Reitgjerdet, Valen, Rønvik, Østmarken, Telemark fylkesasyl og Presteseter.

Oppgavene over asylenes privatpleie ble i beretningene for 1935 og 1936 gitt i en tabell i innledningen. Disse oppgaver finner en denne gang i tabell 3 i tabellavdelingen. Ved de 6 asyler som hadde privatpleie, ble i alt 564 pasienter forpleid privat ved utgangen av 1937. Ved utgangen av 1936 var tallet 552.

Fri **villig** **i** **n** **n** **l** **e** **g** **g** **i** **ng**. Ved utgangen av året hadde i alt 8 asyler fått lov til å ta imot sinnslidende som selv ønsket å bli lagt inn på asylet. (Lov av 25. juni 1935.) Fra 6 av disse asyler har en fått oppgave over antallet av frivillige innlegginger i 1937: Rotvoll 0 (1 søknad), Rønvik 16, Lier 18, Opdøl 15, Østmarken 15 og Dedichen 12. Ved alle asyler er frivillig innlagte pasienter tatt med i tabellene.

I **n** **n** **-** **o** **g** **u** **t** **s** **k** **r** **e** **v** **n** **e** **p** **o** **s** **o** **n** **e** **r**. Det er i alle tabeller som før regnet med antall tilfelle og ikke antall personer. Når det gjelder dødsfall og pasienter som er innlagt for første gang i norsk asyl, vil selvsagt antall tilfelle og antall personer falle sammen. Ellers vil det som regel være flere tilfelle enn personer, da en og samme person kan være inn- eller utskrevet flere ganger i løpet av året. Da det kan være av interesse å vite hvor mange personer statistikken omfatter, har en nedenfor satt opp en oversikt som viser dette. I alt ble det i 1937 innlagt 2 082 og utskrevet 1 962 personer, mens det ble foretatt 2 181 innskrivninger og 2 042 utskrivninger.

Antallet av personer som ble behandlet på asyl i løpet av året var 9 219, mens det i alt ble behandlet 9 539 tilfelle. En vil gjøre oppmerksom på at differansen mellom inn- og utskrevne personer ikke svarer til økningen av belegget, da personer som er innlagt én gang i året kan være utskrevet to ganger og omvendt.

		I alt	Menn	Kvinner
Direkte innskrevet	1 gang	1910	961	949
»	2 ganger	63	32	31
»	3 ganger	2	1	1
Direkte innskrevne personer i alt		1975	994	981
Overflyttet	1 gang	127	74	53
»	2 ganger	6	4	2
Overflyttede personer i alt		133	78	55
Personer som både er direkte innskrevet og overflyttet i løpet av året (tatt med ovenfor)		26	10	16
Innskrevne personer i alt		2082	1062	1020

3. Pasienter som for første gang er lagt inn i norsk asyl.

Les aliénés reçus pour la première fois dans un hospice norvégien.

Av de 1 975 personer som ble skrevet direkte inn i 1937, ble 1 327 eller 67.2 pst. lagt inn for første gang i norsk asyl. Av disse var 659 eller 49.7 pst. menn og 668 eller 50.3 pst. kvinner. I 1936 var tallet på førsteanlegginger 1 384.

I tabell 5 er de som ble lagt inn for første gang i 1937 delt etter diagnose og etter I: Alder ved innleggingen og II: Alder da de første symptomer ytret seg.

For å få et klarere uttrykk for de forskjellige sykdommers betydning har en i tabell d regnet ut hvor stor prosent av pasientene ble lagt inn under de forskjellige diagnosene i 1931—1933, i 1936 og i 1937.

Tabell d. Pasientene delt etter diagnoser.
Les patients répartis par diaognoses.

Av de pasienter som ble lagt inn for første gang i 1937 led 49.9 pst. av schizophrenia. De tallmessig viktigste sykdommer var dernest: psychosis ex constitutione med 11.5 pst., psychosis ex involutione et senio med 9.1 pst. og psychosis manico-melancholica med 7.5 pst. av de første gangs innlagte.

Det relative antall av manisk-melankolske pasienter er i de senere år sunket ganske betydelig. Prosenten var i 1936 10.3 og i femåret 1931—35 gjennomsnittlig 12.0.

De prosenttall som er regnet ut særskilt for menn og kvinner viser at psykoser som skyldes alkoholisme og syphilis er forholdsvis langt mere utbredt blandt menn enn blandt kvinner. På den annen side blir det lagt inn forholdsvis langt flere kvinner enn menn under diagnosene psychosis ex constitutione og psychosis ex involutione et senio.

At det er så stor overvekt av kvinner i den sistnevnte gruppe, kan i allfall delvis forklares ved at det i de høyere aldersklasser er betydelig flere kvinner enn menn i hele befolkningen.

Tabell e viser pasientene prosentvis fordelt etter den alder da de første symptomer på sinnessykkdom ytre seg. Av mennene i 1937 var 14.4 pst. blitt syke før de nådde 20-års alderen og 44.0 pst. før de fylte 30 år. De tilsvarende prosenter for kvinner var 12.2 og 34.2.

Tabell e. Pasientenes alder da de første symptomer ytre seg.

Répartition par l'âge dans lequel se montrèrent les premiers symptômes.

Alder Age	1931—1935						1936						1937					
	I alt Total	Derav		Dont		I alt Total	Derav		Dont		I alt Total	Derav		Dont		M	H	K
		M	H	K	F		M	H	K	F		M	H	K	F			
—14 år ans	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	5.0	5.6	4.4
15—19 »	3.5	4.2	2.7	3.0	3.4	2.5	8.6	9.4	7.7	8.6	10.4	6.8	8.3	8.8	8.3	15.3	10.6	7.8
20—24 »	13.5	15.4	11.6	13.7	14.8	12.5	14.3	15.7	13.0	14.8	15.5	14.2	12.8	14.3	12.8	14.2	11.4	11.4
25—29 »	13.6	14.5	12.6	11.9	11.7	12.2	13.6	14.5	12.6	11.9	11.7	12.2	14.8	13.8	14.8	13.8	15.9	15.9
30—34 »	10.2	9.6	10.8	11.1	11.7	10.5	8.3	7.3	9.3	7.0	6.1	8.0	8.4	7.9	8.4	10.5	10.5	11.7
35—39 »	6.3	4.9	7.8	5.5	4.4	6.6	9.0	7.0	11.0	8.1	7.1	9.2	8.4	7.3	8.4	5.2	4.6	5.8
40—44 »	5.2	4.6	5.8	5.9	5.1	6.6	5.2	4.9	4.9	5.1	4.1	3.0	5.2	2.3	3.0	4.2	4.2	6.4
45—49 »	2.7	2.4	3.1	4.1	3.0	2.3	0.5	0.6	0.5	0.6	0.1	1.0	0.3	-	0.3	1.8	2.7	2.7
50—59 »	0.5	0.6	0.5	0.6	0.1	0.0	0.5	0.6	0.5	0.6	0.1	0.0	0.3	-	0.3	0.4	0.6	0.6
Ukjent Inconnu	4.3	4.4	4.1	5.7	6.7	4.7	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	5.2	5.9	4.5	
I alt. Total																		

Ser en på aldersdelingen ved innleggingen (tabell f) finner en at i 1937 var 5.5 pst. av mennene og 5.1 pst. av kvinnene under 20 år og henholdsvis 32.9 og 25.6 pst. under 30 år.

Tabell f. Pasientenes alder ved innleggingen.
Répartition par l'âge lors de l'admission.

Alder Age	1931—1935						1936						1937							
	I alt Total	Derav		Dont		I alt Total	Derav		Dont		I alt Total	Derav		Dont		I alt Total				
		M	H	K	F		M	H	K	F		M	H	K	F	M	H			
—14 år ans	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	-	0.3	0.3	0.3	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.			
15—19 »	0.2	0.2	0.2	0.5	1.0	-	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3	5.6	6.5	4.7	4.3	5.1	3.4	5.0	5.2	4.8
20—24 »	11.8	13.8	9.7	11.4	14.6	8.0	10.7	13.3	8.1	11.4	14.6	15.3	11.7	14.2	15.2	13.3	14.1	12.4		
25—29 »	13.5	15.3	11.7	14.2	15.2	13.3	13.3	14.1	12.4	15.1	16.4	13.8	13.0	13.7	12.2	14.3	13.8	14.8		
30—34 »	12.7	12.6	12.9	13.2	13.2	13.1	14.3	15.0	13.6	12.7	12.6	12.9	13.2	13.2	13.1	14.3	15.0	13.6		
35—39 »	10.4	9.0	11.7	10.3	9.1	11.7	11.6	13.0	10.2	10.4	9.0	11.0	11.7	11.7	11.6	13.0	10.2	10.2		
40—44 »	8.0	7.0	9.0	8.0	7.0	9.0	6.1	5.8	6.4	8.0	7.0	8.0	7.0	8.0	7.0	9.0	6.1	5.8	6.4	
45—49 »	11.5	9.0	14.0	12.0	10.4	13.7	13.1	15.7	15.7	11.5	9.0	14.0	12.0	10.4	10.4	13.7	13.1	10.5	15.7	
50—59 »	6.7	6.1	7.3	7.0	6.0	8.1	6.7	8.0	8.0	6.7	6.1	7.3	7.0	6.0	6.0	8.1	6.7	5.5	8.0	
60—69 »	3.4	3.1	3.8	4.6	3.3	5.9	3.6	4.5	4.5	3.4	3.1	3.8	4.6	3.3	3.3	5.9	3.6	2.7	4.5	
70—79 »	0.9	0.8	1.0	1.4	1.6	1.0	0.8	1.2	1.2	0.9	0.8	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0	0.8	1.2	1.2	
80+ »	0.2	0.2	0.2	-	-	-	-	-	-	0.2	0.2	0.2	-	-	-	-	-	-	-	
Ukjent Inconnu	I alt. Total	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	

Aldersdelingen under de forskjellige diagnosene vil en se av tabell 5.

I tabell 6 er pasientene fordelt etter sykdommens varighet ved innleggingen. Med sykdommens varighet menes her tiden fra siste anfalls begynnelse til innleggingen. For flere pasienter har dette selv-sagt vært vanskelig eller umulig å oppgi.

I tabell g som er utarbeidd på grunnlag av tabell 6, har en holdt diagnosene idiotia et psychosis ex imbecillitate og psychosis epileptica utenfor.

Tabell g. Sykdommenes varighet ved innleggingen.
Kumulativ fordeling.

Durée de la maladie lors de l'admission. Répartition cumulative.

Diagnose Diagnose	Varighet under Durée moins de							I alt med kjent varighet Durée connue totale
	1 år an	2 år ans	3 år ans	4 år ans	5 år ans	10 år ans	15 år ans	
Psychosis ex constitutione . . .	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.
Psychosis manico-melancholica .	54.5	71.7	80.7	84.1	85.5	93.8	97.2	100.0
Psychosis manico-melancholica .	79.0	91.0	93.0	95.0	98.0	99.0	100.0	100.0
Schizophrenia	49.9	61.7	71.6	77.2	81.2	89.8	97.6	100.0
Psychoses symptomatcae	78.9	81.6	86.8	92.1	94.7	94.7	97.4	100.0
Psychosis alcoholica	47.6	61.9	81.0	81.0	81.0	90.5	95.2	100.0
Psychosis ex involutione et senio	31.0	50.4	64.6	74.3	78.8	87.6	94.7	100.0
Psychosis syphilogenes	48.2	67.9	85.7	87.5	87.5	96.4	100.0	100.0
Psychosis ex vitio cerebri . . .	47.6	57.1	61.9	66.7	71.4	90.5	90.5	100.0

Tallene for de fire største grupper viser at pasienter med diagnosene psychosis manico-melancholica eller psychosis symptomatica ble meget hurtig innlagt. Med konstitusjonelle psykoser gikk det senere, og lengst tid tok det for de schizofrene pasienter.

I tabell 7 er tatt inn opplysning om pasientenes deling etter den mest spesifiserte diagnoselisten. Delingen på undergruppene er dessverre ikke fullstendig, da diagnosen for en rekke pasienter ikke er tilstrekkelig nøyaktig bestemt.

I samme tabell er pasientene delt etter sivilstand. Av mennene var 63.7 pst. ugifte, 30.2 pst. gifte og 6.1 pst. var før gifte. Av kvinnene var 57.8 pst. ugifte, 32.9 pst. gifte og 9.3 pst. før gifte.

Delingen etter sivilstand er naturligvis sterkt avhengig av den alder de forskjellige sykdommer opptrer i. Vi finner f. eks. at 84.1 pst. av de åndssvake, men bare 24.8 pst. av de senile var ugifte.

I tabell 8 er pasientene delt etter hjemstavn. I pst. av alle hørte 60.1 pst. hjemme i bygdene, 38.1 pst. i byene og 0.4 pst. i utlandet. Resten hadde ingen eller ukjent hjemstavn. I beretningen for 1935 er det gjort noen beregninger over sinnspsykehyppigheten i de enkelte fylker, som en vil vise til.

I tabell 9 som viser pasientenes tidligere livsstilling, er de tidligere grupper 8 og 9 slått sammen til én gruppe 8. Noen slutsnider er det vanskelig å trekke av tallene før en får opplysninger om hele befolkningens deling etter erverv ved neste folketelling.

4. Pasienter som tidligere har vært behandlet i norsk asyl.

Réadmissions.

Blant de personer som ble lagt inn for første gang i norsk asyl i 1937, var det flere som ble skrevet ut og lagt inn igjen i samme år. Dessuten ble det i 1937 lagt inn påny mange personer som var kommet inn for første gang i 1936 eller tidligere. Enkelte personer ble i årets løp lagt inn flere ganger. I alt ble det foretatt 715 direkte gjeninnlegginger og 139 overflyttinger mot i 1936 henholdsvis 696 og 142. Av de 715 direkte gjeninnlegginger gjaldt 369 eller 51.6 pst. menn og 346 eller 48.4 pst. kvinner.

I tabell 10 er de direkte gjeninnleggingerne delt etter diagnose og etter den tid som er gått siden pasienten sist ble utskrevet. Delingen på de forskjellige diagnosene viser at 58.0 pst. av tilfellene gjaldt schizophrenia, 15.4 pst. psychosis manico-melancholica, 8.1 pst. psychosis ex constitutione, 7.0 pst. idiotia et psychosis ex imbecillitate og 11.5 pst. andre årsaker. I pst. av alle direkte gjeninnlegginger var 75.1 utskrevet siste gang i årene 1937—1933, 13.8 pst. i årene 1932—1928 og 9.7 pst. i årene før 1928. Av de tilfelle som siste gang var utskrevet i 1937 eller 1936, hadde 323 vært utenfor asyl i kortere tid enn 1 år. Disse er i tabell 10 delt etter det antall måneder de har vært uten asylbehandling. I pst. av alle

gjeninnlegginger hadde 45.2 vært utenfor asyl under 1 år, 27.4 under 6 måneder, 15.7 under 3 måneder og 5.5 under 1 måned. De her oppgitte prosenttall faller omtrent sammen med de tilsvarende tall som ble beregnet for 1936, da tabellen over de direkte gjeninnlegginger første gang ble satt opp.

5. Utskrevne pasienter.

Sorties.

I løpet av 1937 ble 1 962 personer utskrevet av asylene. Av disse døde 301 mens de var i asyl. Nærmere opplysninger om de døde er gitt i punkt 6.

Blant de personer som ble skrevet ut var det noen som ble skrevet ut direkte eller overflyttet flere ganger i årets løp. I alt ble det foretatt 1 602 direkte utskrivninger og 139 overflyttinger, mot i 1936 henholdsvis 1 547 og 142. Av de 1 602 direkte utskrivninger gjaldt 1 052 eller 51.5 pst. menn og 990 eller 48.5 pst. kvinner.

I tabell 11 er de direkte utskrivninger delt etter utskrivningsmåten. Denne deling er foretatt særskilt for de enkelte asyler og for de forskjellige diagnoser.

Av de direkte utskrevne tilfelle ble 492 eller 30.7 pst. skrevet ut med offentlig forpleining etter lov av 5 juni 1925 og 1 110 eller 69.3 pst. uten offentlig forpleining etter denne lov. I 1936 ble 24.4 pst. skrevet ut med offentlig forpleining og i 1935 23.8 pst. Prosenten har altså vært stigende i de siste år.

Innen gruppene med og uten offentlig forpleining ble skrevet ut til sitt eget hjem eller til slektninger henholdsvis 21.5 pst. og 80.8 pst., til andre private 71.1 og 12.5 pst. og til sykehus, gamlehjem o. l. henholdsvis 7.3 og 5.5 pst. Hertil kommer noen pasienter som er rømt eller skrevet ut til utlandet. Disse var tilsammen 1.2 pst. av dem som er skrevet ut uten offentlig forpleining.

I tabell 12 og 13 er de direkte utskrevne tilfelle delt etter varigheten av behandlingen. Med dette menes varigheten av det siste asyloppholdet. I tabell 12 er delingen etter varighet kombinert med en deling etter asyler, og i tabell 13 med en deling etter diagnoser. I begge tabeller er dessuten oppgitt hvor mange tilfelle er skrevet ut som sinnssyke og som ikke sinnssyke.

Oppgavene for de enkelte asyler er nytta foran i tabell c, hvor de tilfelle som har vært behandlet i kortere tid enn 1 år er satt i forhold til alle direkte utskrivninger. Forholdstallene for 1937 tyder likesom tallene for 1936 på at behandlingstiden er nokså forskjellig ved de forskjellige asyler. Ved noen av asylene var bare vel 40 pst. behandlet i kortere tid enn 1 år, mens prosenten ved andre asyler lå mellom 70 og 80. For alle asyler under ett var prosenten 66.5 mot i 1936 66.3 (se tabell h.)

Prosenttallene i tabell h er beregnet på grunnlag av delingen etter diagnoser i tabell 13.

Tabell h. Behandlingens varighet. Kumulativ fordeling.
Durée du séjour à l'hospice. Répartition cumulative.

Diagnose <i>Diagnose</i>	Varighet under:						I alt <i>Total</i>
	1/2 år <i>an</i>	1 år <i>an</i>	1½ år <i>an</i>	2 år <i>ans</i>	5 år <i>ans</i>	10 år <i>ans</i>	
Idiotia et psychosis ex imbecillitate .	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.
Psychosis ex constitutione	50.0	67.4	76.1	81.5	89.1	94.6	100.0
Psychosis manico-melancholica	51.8	74.3	84.5	87.6	96.5	99.1	100.0
Schizophrenia	54.5	78.2	85.5	88.2	94.1	97.7	100.0
Psychoses symptomaticae	34.7	55.4	64.6	69.6	85.6	92.0	100.0
Psychosis epileptica	80.6	93.5	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Psychosis alcoholica	66.7	85.7	85.7	85.7	95.2	95.2	100.0
Psychosis ex involutione et senio	66.7	90.0	93.3	93.3	93.3	93.3	100.0
Psychosis ex senio	60.0	81.1	89.5	93.7	97.9	100.0	100.0
Psychosis syphilogenes	35.3	62.7	70.6	78.4	96.1	100.0	100.0
Psychosis ex vitio cerebri	60.0	90.0	90.0	90.0	90.0	100.0	100.0
Psychoses aliae et male definitae	40.0	60.0	80.0	80.0	100.0	100.0	100.0
Non insani	93.8	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
I alt. Total 1937	45.5	66.5	75.0	79.1	90.4	95.1	100.0
» 1936	45.1	66.3	75.1	79.7	89.1	94.7	100.0

Ser en på de tre tallmessig viktigste psykoser, finner en at behandlings-tiden var omtrent like lang for pasienter behandlet for psychosis ex constitutione og for psychosis manico-melancholica. Omkring 75 pst. av disse pasienter ble behandlet i kortere tid enn 1 år, og omkring 5 pst. lengre enn 5 år. De schizofrene pasienter har hatt et betydelig lengre asylopphold. Bare for 55 pst. av disse var behandlingstiden kortere enn 1 år og for hele 14 pst. lengre enn 5 år. Tallene for alle diagnosser tilsammen viser at de tilfelle som ble direkte utskrevet i 1937 og 1936 har vært behandlet i omtrent like lang tid.

Av de 1 602 direkte utskrivninger ble pasienten skrevet ut som ikke sinnsyk i 459 tilfelle. I prosent blir dette 28.7 mot for 1936 25.7. Settes antallet av utskrivninger som ikke sinnssyk i forhold til antallet av utskrivninger uten offentlig forpleining, blir prosenten for 1937 41.4 mot for 1936 34.0.

6. Døde.

Décès.

I alt døde i løpet av året 301 pasienter på asylene. Av disse var 136 eller 47.8 pst. menn og 165 eller 52.2 pst. kvinner.

De dødes diagnose vil ses av tabell 11. I tabell 14 er de døde delt etter dødsårsak kombinert med en deling etter asyler og etter alder og kjønn.

Av alle dødsfallene skyldtes 25.6 pst. tuberkulose. Av sykdommer i åndedrettssorganene døde 12.0 pst. og av sykdommer i hjertet og kretsløpsorganene også 12.0 pst.

Det inntraff i alt 6 tilfelle av selvmord, 4 blant menn og 2 blant kvinner.
Av andre voldsomme dødsfall inntraff 3 tilfelle.

I sinnssykestatistikken for 1935 er det gjort en sammenligning for årene 1929—1932 mellom dødeligheten blandt de asylforpleide sinnssyke og dødeligheten innen hele befolkningen. Ved disse beregninger ble det nyttet en oppgave som forelå over aldersdelingen av de sinnssyke på asylene ved folketellingen i 1930. For å kunne gjøre lignende beregninger også for årene mellom folketellingene, har Byrået innhentet oppgaver over aldersdelingen av asylpasientene ved utgangen av 1937. Ved hjelp av dette materiale og inn- og utskrivningskortene for pasientene, har Byrået beregnet middelbelegget i de enkelte aldersklasser i 1937. Av hensyn til fremtidige beregninger er beregningene denne gang foretatt på 2 forskjellige måter. Metode 1 går ut på en nøyaktig oppsummering av den tid pasientene har levd i de enkelte aldersklasser i året. Ved metode 2 går en ut fra at middelbelegget i de enkelte aldersklasser er lik gjennomsnittet av belegget ved begynnelsen og slutten av året. Denne metoden er ikke nøyaktig, men i de fleste tilfelle vil den gi omtrent samme resultat som metode 1. Da den dessuten ikke krever så mye arbeid som metode 1, vil den med fordel kunne brukes ved beregninger av middelbelegget i fremtiden.

Resultatet av beregningene finner en i tabell i. Som en vil se er forskjellen mellom de tallene en kommer til etter metode 1 og 2 ikke stor, selv ikke i de enkelte aldersklasser.

Tabell i. Middelbelegget delt etter alder.

Répartition de la moyenne quotidienne par âge.

Alder <i>Age</i>	Etter metode 1 (Nøyaktig metode)			Etter metode 2 (Gjennomsnitt av belegget ved begynnelsen og slutten av året)		
	<i>Méthode exacte</i>			<i>Moyenne des patients au 1er janvier et au 31 décembre</i>		
	I alt <i>Total</i>	Menn <i>Hommes</i>	Kvinner <i>Femmes</i>	I alt <i>Total</i>	Menn <i>Hommes</i>	Kvinner <i>Femmes</i>
—14 år <i>ans</i>	6.5	4.1	2.4	10	7	3
15—19 »	59.8	36.9	22.9	71	44	27
20—24 »	299.2	194.0	105.2	321	206	115
25—29 »	603.9	372.9	231.0	629	387	242
30—34 »	924.5	543.0	381.5	948	552	396
35—39 »	1125.3	668.2	457.1	1138	675	463
40—44 »	1079.2	614.4	464.8	1031	576	455
45—49 »	819.1	412.7	406.4	818	414	404
50—54 »	775.7	399.0	376.7	758	388	370
55—59 »	594.3	295.3	299.0	573	293	280
60—64 »	422.9	216.2	206.7	417	210	207
65—69 »	317.0	170.2	146.8	295	154	141
70—74 »	214.5	85.0	129.5	215	87	128
75—79 »	130.3	53.3	77.0	120	47	73
80+ »	80.2	33.7	46.5	74	32	42
Ukjent <i>Inconnu</i>	10.3	1.6	8.7	10	1	9
	I alt <i>Total</i>	7462.7	4100.5	3362.2	7428	4073
						3355

På grunnlag av aldersdelingen av middelbeleget beregnet etter metode 1, har en beregnet hvor mange dødsfall det ville ha inntruffet blant de asylbehandlede sinnssyke i 1937 om dødeligheten blant disse, alder for alder og for hvert kjønn hadde vært like stor som i hele befolkningen i landet. Da det ennå ikke foreligger fullstendige opplysninger om dødeligheten i hele befolkningen i 1937, har en måttet nytte oppgavene for 1936. De dødsfall som virkelig er inntruffet på asylene er så satt i forhold til det beregnede antall dødsfall. Resultatet av disse beregningene finner en i tabell j.

Tabell j. Jevnføring mellom dødeligheten blant asylbehandlede sinnssyke og dødeligheten i hele befolkningen.

La mortalité des aliénés traités dans les hospices comparée avec celle de la population totale.

Dødsårsak <i>Cause de décès</i>	Menn <i>Hommes</i>			Kvinner <i>Femmes</i>		
	Inntrufne dødsfall <i>Nombre de décès observés</i>	Beregnet antall dødsfall <i>Nombre de décès calculés</i>	$\frac{a}{b}$	Inntrufne dødsfall <i>Nombre de décès observés</i>	Beregnet antall dødsfall <i>Nombre de décès calculés</i>	$\frac{a}{b}$
	a	b		a	b	
Alle dødsårsaker. <i>Toutes les causes</i> . .	136	45.8	3.0	165	40.6	4.1
Sykdom i alt. <i>Toutes les maladies</i> . .	130	42.6	3.1	162	40.0	4.1
Tuberkulose. <i>Tuberculose</i>	34	5.3	6.4	43	3.5	12.3
Andre sykdommer. <i>Autres maladies</i> . .	96	37.3	2.6	119	36.5	3.3
Voldsomme dødsfall. <i>Morts violentes</i> . .	6	3.2	1.9	3	0.6	5.0

Beregningene for årene 1929—32 ga som resultat at dødeligheten av alle sykdommer tilsammen blant sinnssyke menn var 3.8 og blant sinnssyke kvinner 4.5 ganger høyere enn i hele befolkningen. Som det vil ses av tabell j var de tilsvarende tall for 1937 3.1 og 4.1. Særskilt for tuberkulose var tallene for 1929—32 7.3 for menn og 13.1 for kvinner og for 1937 6.4 for menn og 12.3 for kvinner. Både beregningene for 1929—32 og for 1937 viser altså at dødeligheten blandt de asylbehandlede sinnssyke er mange ganger så stor som dødeligheten i hele befolkningen. Særlig er dødeligheten av tuberkulose blant de sinnssyke voldsomt høy. En legger også merke til at de sinnssyke kvinner har en betydelig større overdødelighet enn de sinnssyke menn både når det gjelder tuberkulose og andre årsaker. For de voldsomme dødsfall er de absolutte tallene så små at en ikke kan trekke noen sluttninger av forholdstallene.

For alle dødsårsaker tilsammen og for tuberkulose har en også beregnet dødeligheten i de enkelte aldersklasser (se tabell k).

Tabell k. Dødeligheten av alle dødsårsaker tilsammen og dødeligheten av tuberkulose i de enkelte aldersklasser.

A. Blant asylbehandlede sinnssyke 1937. B. Blant hele befolkningen 1936.

La mortalité de toutes les causes de décès et la mortalité de tuberculose. A. Parmi les aliénés traités dans les hospices 1937. B. Parmi la population totale 1936.

A l d e r Age	Dødsfall pr. 10 000 levende								<i>Décès par 10 000 vivants</i>							
	Menn				<i>Hommes</i>				Kvinner				<i>Femmes</i>			
	Alle årsaker <i>Toutes les causes</i>		Tuberkulose <i>Tuberculose</i>		Alle årsaker <i>Toutes les causes</i>		Tuberkulose <i>Tuberculose</i>		Alle årsaker <i>Toutes les causes</i>		Tuberkulose <i>Tuberculose</i>		Alle årsaker <i>Toutes les causes</i>		Tuberkulose <i>Tuberculose</i>	
	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B
--19 år ans . . .	-	39.1	-	4.4	-	31.5	-	5.3								
20—29 » . . .	211.6	38.9	105.8	19.0	415.3	31.4	237.3	18.3								
30—39 » . . .	181.6	41.9	90.8	14.9	392.5	35.3	214.1	13.5								
40—49 » . . .	243.3	60.0	68.1	12.1	263.3	48.9	91.6	7.9								
50—59 » . . .	403.1	111.6	72.0	8.9	442.8	89.3	73.8	7.3								
60—69 » . . .	620.8	250.7	103.5	11.3	592.6	195.7	(28.2)	7.9								
70—79 » . . .	940.0	626.8	(72.3)	9.8	1 401.0	556.1	(96.6)	10.1								
80 » . . .	3 560.8	1 792.2	-	4.3	3 218.9	1 679.9	(214.6)	11.2								
I alt Total . .	331.7	105.2	82.9	10.5	490.8	103.3	127.9	9.8								

Det viser seg at de sinnssykes overdødelighet gjør seg gjeldende i alle aldre, men en må være oppmerksom på at antallet av døde i de enkelte aldersklasser er lite og at tallene derfor kan være sterkt preget av tilfeldigheter. I de tilfelle hvor antallet av døde bare er en eller to, er dødelighetskvotientene i tabellen satt i parentes. Dødelighetskvotientene for de sinnssyke og for hele befolkningen for alle aldersklasser tilsammen lar seg ikke sammenligne, da de sinnssyke har en annen aldersfordeling enn hele befolkningen.

7. Sunnhetstilstanden.

L'état sanitaire.

Den alminnelige sunnhetstilstand blant pasientene synes å ha vært tilfredsstillende. Først på året gikk det mange influensaepidemier. Av epidemiske sykdommer ellers er det meldt noen tilfelle av rosen på E g i november, en dysenteriepidemi på R ø n v i k i juli—august og en temmelig utbredt epidemi av angina på S a n d e r u d i mars—april.

Det arbeides energisk med å oppspore nye tilfelle av tuberkulose. Fra R ø n v i k opplyses at 81 pst. av totalbelegget er Pirquet positive og 19 pst. negative. Den systematiske undersøkelse som ble satt i gang på D a l e i siste halvår av 1936, ble fullført i løpet av 1937. På O p d ø l blir siden høsten 1937 alle pasienter som kommer inn og som er tuberkulin-negative, vaksinert med Calmettes B.C.G.-vaksine.

Fra Rønvik opplyses at arbeidet med bedringen av kostholdet er fortsatt, men at det lave matøre legger hindringer i veien. Etter direktørens mening er kosten helt utilfredsstillende når det gjelder C-vitamininnholdet.

8. Sykebehandling.

La thérapeutique.

Om behandlingen av de syke har en gjort noen korte utdrag av asylenes beretninger:

Røtvoli (dr. Konrad Aas): Om behandlingen kan nevnes at sulfosin forsøkes som før i de tilfelle som antas å egne seg for det, men uten påviselig varig resultat. De krav insulinbehandling stiller kan en ikke klare her med de hjelpemidler en nå har.

Rønvik (dr. Ottar Lingjerde): Vi fortsatte også i 1937 med Gjessing sdietterapi, men fremdeles uten resultat i andre tilfelle enn hvor vi samtidig brukte thyroxide a.

Dikemark (dr. Rolv Gjessing): Den insulinbehandling som allerede ble nevnt i forrige beretning, er i dette år ført videre. Vi har også i 1937 vesentlig behandlet eldre asylkasus, i første rekke de som bød de største forpleiningsmessige vanskeligheter. Det sier seg selv at vi med dette materiale ikke har kunnet vente og heller ikke har oppnådd så vidtgående bedring og i så stor prosentsats som de utenlandske statistikker viser, hvor materialet alt overveiende er schizofrenier under ett års varighet. Til gjengjeld er de tilfelle hvor vi har oppnådd vidtgående sosial bedring etter mange års uavbrutt lidelse, så meget mer overraskende og overbevisende.

I 1936—37 ble 109 psykoser behandlet med insulinkur. Den gjennomsnittlige varighet av sykdommen før kuren har vært $6\frac{1}{4}$ år. Ved behandlingen ble det oppnådd sosial eller full remisjon hos i alt 37. Av disse fikk 11 tilbakefall etter en gjennomsnittlig varighet av remisjonen på 7 måneder. Remisjoner som varer fremdeles er oppnådd hos 26. Det er siden remisjonen inntrådt og til nå gått gjennomsnittlig 10 måneder. Av disse 26 viser 4 full remisjon, 12 har oppnådd sosial remisjon og 10 er anstaltbedret. De remitterte hadde en gjennomsnittlig sykdomsvarighet på 5 år.

I tillegg til insulinbehandling er vi fra høsten 1937 også begynt med den av Meduna anviste cardiazolbehandling. Denne går ut på fremkalling av epileptiske krampeanfall. Vi har i en rekke av de tilfelle hvor vi har brukt cardiazol, opplevd at en stuporøs pasient er våknet og etter en cardiazolkur også har holdt seg våken inntil flere måneder.

Allerede nå tror jeg det er mulig å uttale at vi med en rasjonell fjernelse av kronisk infeksjon, med thyroxin-, insulin-, og cardiazolinngrepene står vesentlig bedre rustet og kan oppnå vesentlig mere enn vi for en del år tilbake kunne uten disse inngrepene.

Røntgenundersøkelser er drevet som før, og den kliniske og fysiologisk-kjemiske undersøkelse har vært fortsatt og utbygd videre.

Lierasylet (dr. G. Rohde Moe): Blant nye medisinske behandlingsmetoder har vi på noe bredere forsøksmessig basis opptatt cardiazolsjokkterapien, uten på det nåværende tidspunkt å kunne meddelle noe om resultatene.

Tellemark fylkesasyl (dr. Leif Lüdermann): En er stadig oppmerksom på legemlige lidelser som kan tenkes å spille en rolle for pasientenes psykose, som focalinfeksjon, endocrine forstyrrelser og almenlidelser ellers, og en gjør derfor hos nye pasienter konsekvent blodundersøkelser og stoffskifteundersøkelser, likesom en ofte benytter tannlegehjelp.

Østmarken (dr. August J. Nissen): I september 1937 ble for første gang ved Østmarken tatt i bruk de nye behandlingsmetoder for sinnssyke, nemlig insulinjokkbehandling og cardiazolsjokk behandling. Da resultatene var særdeles oppmuntrende fra en rekke andre land, ble flere og flere pasienter underkastet behandling. Det viser seg at sjansen for helbredelse er meget stor i nye tilfelle av sykdommen, og at sjansen tar av jo lengre sykdommen har vart. Det bør derfor bli et krav at alle nye tilfelle kommer inn til behandling, men man bør på den annen side også behandle gamle tilfelle. I noen få prosent er det også her mulig å oppnå helbredelse, og de fleste som underkastes behandlingen reagerer på denne. Noen blir bedre slik at de kan komme opp på et høyere sosialt nivå. Pasienter som er bestemt til å være asylpasienter kan bli så bra at de kan skrives ut som sinnssyke. Pasienter på dårlige avdelinger kan komme på bedre osv.

En oversikt over arbeidsvirksomheten ved asylene er gitt i tabell 15. Det gjennomsnittlige daglige antall arbeidende syke i prosent av middelelagget ved de enkelte asyler varierte fra 28 til 71. For alle asyler under ett var prosenten 51.9 mot 54.5 i 1936. Ved flere asyler er det mangel på arbeidsrom.

I tabell 16 finner en oppgaver over bruken av mekaniske tvangsmidler og isolasjon.

Mekaniske tvangsmidler måtte brukes ved 16 asyler, men i meget forskjellig utstrekning. Ved alle asyler under ett ble mekaniske tvangsmidler brukt i et tidsrom av 245 timer, mot i 1936 i 239 timer pr. 10 000 forpleinings-timer.

Isolasjon ble i større eller mindre utstrekning brukt ved alle asyler. Årsaken var i nesten alle tilfelle uro. I gjennomsnitt for alle asyler ble isolasjon brukt i et tidsrom av 298 dager mot i 1936 i 280 dager pr. 10 000 forpleinings-dager.

Nedgangen i arbeidsvirksomheten og den økte bruk av mekaniske tvangsmidler og isolasjon tyder på et belegget på asylene gjennomgående er blitt dårligere.

9. Utdrag av regnskapene.

Relevé des dépenses et des recettes des hospices.

Tabell 17 er oppstilt på grunnlag av innsendte regnskapsutdrag fra hvert enkelt asyl. Under utgifter er ikke tatt med ekstraordinære utgifter, heller ikke forrentning og amortisasjon av anleggskostningene e. l. Under lønninger er oppført den totale lønn, dvs. kontantlønn + emolumentftradrag. Hva personalet betaler for emolumenter, er ført til inntekt under denne post.

Tabellen viser, som tidligere, stor forskjell mellom de enkelte asyler både hva utgifter og inntekter angår, noe som for en del skyldes lokale forhold og asylenes forskjellige karakter, til dels kanskje også regnskapenes oppstilling.

Holder en seg til de alminnelige offentlige asyler, finner en at nettoutgiftene pr. forpleiningsdag var minst ved Presteseter, Dale, Opdøl og Valen med henholdsvis kr. 2.30, 2.91, 2.92 og 2.93, og størst ved Dikemark, Rønvik, Lierasylet og Neevengården med henholdsvis kr. 5.86, 3.93, 3.90 og 3.88.

Matøret (utgiftene til kosthold pr. bespist individ pr. dag) var blant de alminnelige offentlige asyler lavest ved Rotvoll (kr. 0.62), Rønvik (kr. 0.63) og Østmarken (kr. 0.67). Høyest var matøret ved Dikemark (kr. 0.87), Neeven-gården (kr. 0.87), Blakstad (kr. 0.82) og Rosenberg (kr. 0.81).

På grunn av prisstigningen var utgiftene gjennomgående høyere enn i 1936.

10. Tilleggsopplysninger gitt av fylkesmennene og de offentlige leger.

Données supplémentaires.

Tilleggstabell 1 er satt opp på grunnlag av oppgaver som er hentet inn gjennom fylkesmennene, og viser hvor store utgifter staten og kommunene har hatt til forpleiningen av de sinnssyke i 1937 etter loven av 5 juni 1925. Etter denne tabellen var statens og kommunenes utgifter tilsammen i 1937 kr. 13 773 052 mot i 1936 kr. 12 725 141 og i 1935 kr. 11 908 789. Regnes statens utgifter til forpleining av hjemstavnsløse sinnssyke med, var utgiftene i 1937 kr. 14 094 543. Til flytting av ubemidlede sinnssyke ble av staten brukt kr. 18 969.

Tilleggstabell 2 gir opplysninger om antallet av sinnssyke som ble forpleid med statsbidrag utenfor asyl i 1937. Disse opplysningene er gitt av de offentlige leger. Byrået har også fått oppgaver fra legene over antallet av sinnssyke utenfor asyl som forpleies for forsorgsvesenet eller for privat regning, men disse oppgaver er så usikre at de ikke er tatt med i tabellen.

I følgende oversikt (tabell 1) har en derfor også foruten asylpasientene, bare tatt med de sinnssyke utenfor asyl som forpleies med statsbidrag.

Tabell 1. Antall sinnssyke forpleid på asyl og antall sinnssyke forpleid med statsbidrag utenfor asyl.

Le nombre des aliénés traités dans les hospices et le nombre des aliénés traités partiellement à la charge de l'État hors des hospices.

Ved utgangen av året: <i>A la fin de l'année:</i>	På asyl <i>Dans les hospices</i>			Forpleid med statsbidrag utenfor asyl <i>Traitées partiellement à la charge de l'État hors des hospices</i>			I alt <i>Total</i>	Derav <i>Dont</i>	Pr. 10 000 innb <i>habitants</i>			
				I alt <i>Total</i>	M H	K F			M H	K F	I alt <i>Total</i>	M H
	I alt <i>Total</i>	M H	K F	I alt <i>Total</i>	M H	K F	I alt <i>Total</i>	M H	K F	I alt <i>Total</i>	M H	K F
1933	6 870	3 868	3 002	5 074	2 271	2 803	11 944	6 139	5 805	41.8	44.0	39.7
1934	6 958	3 864	3 094	5 328	2 395	2 933	12 286	6 259	6 027	42.8	44.6	41.1
1935	7 153	3 943	3 210	5 551	2 541	3 010	12 704	6 484	6 220	44.1	46.0	42.3
1936	7 357	4 042	3 315	5 807	2 680	3 127	13 164	6 722	6 442	45.5	47.4	43.6
1937	7 497	4 102	3 395	6 066	2 806	3 260	13 563	6 908	6 655	46.7	48.5	44.9

Antallet av sinnssyke som blir forpleid for forsorgsvesenets og for privat regning er av legene anslått til henholdsvis ca. 1 300 og 600. Da disse tall antagelig er for små, må en gå ut fra at det ved utgangen av 1937 var minst 15 500 sinnssyke i landet.

Tilleggstabell 3 gir opplysninger om antallet av sinnssykeerklæringer utstedt i året. I alt ble i 1937 1 890 personer erklært sinnssyke mot i 1936 2 001.

Pleiehjem for sinnssyke. Det er for 1937 fra de forskjellige pleiehjem for sinnssyke hentet inn oppgaver over størrelsen av belegget og over til- og avgang i året. Oppgavene er tatt inn i tilleggstabell 2. De 6 pleiehjem hadde ved utgangen av 1937 et belegg på 305 pasienter. Det hadde i årets løp vært en tilgang på 78 og en avgang på 64. Av de innkomne var 38 helt nye tilfelle.

For å vise sinnssykepleiens stilling i de enkelte fylker, har en nedenfor gjort noen utdrag av fylkeslegenes uttalelser i medisinalberetningene for 1937:

O s t f o l d (dr. Petter Ødegaard): Det har også i 1937 vært meget vanskelige forhold med hensyn til asylplass, men det er all grunn til å tro at utvidelsen av Veum sykehus vil avhjelpe asylnøden for såvel byene som landdistrikten.

A k e r s h u s (dr. O. T. Kjos): Ikke så få av de sinnssyke som forpleies utenfor asyl er opplagte asylpasienter som det ikke har vært mulig å skaffe plass til, og som en derfor har måttet slite med i privatpleie. Men aller verst blir situasjonen når det oppstår akutte psykoser som en ikke kan få anbrakt hverken i asyl eller i privatpleie. Da har en ikke noe annet å ty til enn politi-arresten — en meget kostbar og lite tilfredsstillende anbringelse av sinnssyke.

For å råde bot på dette forhold, er det innledet samarbeid med distriktslegen i Nes om å skaffe en ventestasjon for sinnsyke som ikke kan skaffes plass i asyl med en gang.

O p l a n d (dr. I. Holst Grimsgård): Henimot slutten av 1937 ble det stopp på Presteseter slik at pasientene fra byene måtte utskrives og asylet heretter måtte forbeholdes fylkeskommunens egne pasienter. Til dels ble det ventetid med foreløpig vakthold i hjemmet eller i fengsel for de akutte og urolige.

V e s t f o l d (dr. H. Kolstad): Kapasiteten av Lierasylet er stor på grunn av overflytting til private forpleiningssteder, og som regel er det ingen vanskeligheter med å få anbrakt sinnsyke i asyl på kort varsel.

T e l e m a r k (dr. Wilh. Moe): Det store overbelegget på Telemark fylkesasyl gjør det overmåte vanskelig å få anbrakt nye pasienter der. En har i stor utstrekning måttet innlegge de sinnsyke i Dedichens asyl, eller midlertidig anbringe dem i sinnsykecellene i Skiens rådhus eller i celler i Langesund og Kragerø fengsler. Mange må også settes bort i privat forpleining selv om asylbehandling er påkrevd.

A u s t - A g d e r (dr. Edv. Irgens): Det verste er at det særlig er plass for urolige sinnsyke som asylene mangler. Aust-Agder er blant de vanskeligst stilte fylker. En må ofte i uker og måneder med store utgifter ha urolige sinnsyke under bevoktning i påvente av asylplass.

V e s t - A g d e r (dr. C. Wishman): Den nye tuberkuloseavdeling på Eg vil når den blir ferdig, skaffe plass til 28 pasienter. En får da en avlasting, men denne er helt utilstrekkelig, da det vil trenges 80 à 100 nye plasser for noenlunde å tilfredsstille dagens krav. Det må stadig gjentas at asylforholdene på Sørlandet er uholdbare. Særskilt vanskelig er det å få lagt inn urolige pasienter. Politiarestens sinnsykecelle i Kristiansand er i stadig bruk — i de andre byene har en bare vanlige arrestceller å ty til. Det minner for mye om middelalderens sinnsykepleie å anbringe de sinnsyke her — selv for et kortere tidsrom. Og hvad enten de anbringes i fengslene eller under kostbart vakthold i hjemmene, blir utgiftene ofte meningsløst store.

R o g a l a n d (dr. Edv. Hegbom): Den nye kvinneavdeling på Dale, som vil få 40 plasser, vil komme til å avlaste den sterkt overbelagte kvinneavdeling betydelig. Adgangen til å få asylpasienter anbrakt har vært begrenset for Haugesund by. Ellers skriver også stadsfysikus i Stavanger at det har knepet med å få asylplass for sinnsyke, som dels er anbrakt i celle i Stavanger sykehus, dels i fengsler. Distriktslegene i Kopervik og Sandnes peker også på vanskeligheten med å få anbrakt sinnsyke i asyl.

H o r d a l a n d (dr. B. Lærum): Valen sjukehus er som før altfor mye opptatt, og bra ville det være om det nå etter hvert ble bedre plass. En må si at nøden er skrikende.

S o g n o g F j o r d a n e (dr. Ludvig Trædal): Mangelen på asylplass for menn blir mer og mer sjenerende. På Neevengården fikk vi bare inn 3 menn hele året, og hvis det ikke var vist stor velvilje fra Valen og Opdøl asyler, ville vi vært ille ute. Foruten 3 sinnssyke som en har hatt i Vik hjelpefengsel, har en flere ganger måttet sette syke i distriktet under vakt med store omkostninger. På Dedichen hadde vi ved årets utgang 8 menn. Det er mange pasienter i privatpleie som burde vært på asyl, og forpleierne viser ofte en utrolig tålsomhet. Halvparten av de privat forpleide er anbragt i Gulen.

M ø r e o g R o m s d a l (dr. P. Hegbom): Det er på Opdøl sykehus stor tilgang fra fylkets byer, da det er meget vanskelig å få plass på Rotvoll asyl. Det er i det hele stor asylnød i fylket.

N o r d l a n d (dr. M. Sørensen): Asylnøden er like stor og like skrikende som det i årrekker har vært klaget over i medisinalberetningene. Når Rønvik asyl er utvidet, vil vel asylforholdene i løpet av et par år være vesentlig bedret. Det må imidlertid atskillig større bevilgninger til skal asylnøden bli avhjulpet etter behovet.

T r o m s (dr. B. Dybwad-Holmboe): Sinnssykeforpleiningen har de samme vanskeligheter å kjempe med som tidligere. Asylplass er snart ikke å oppnå. Urolige, urenslige og næringsveggrende pasienter må forpleies privat, i fengsler eller sykestuer. Som eksempel kan nevnes at en pasient som nå har måttet sondefores et år, fremdeles ikke kan oppnå asylplass. Den besluttede utvidelse av Rønvik asyl er som en dråpe i havet, og vil vel dessverre for en lang tid framover låse fast kravet om nytt statsasyl for Nord-Norge.

F i n n m a r k (dr. Harald Borgersen): De fleste sinnssyke utenfor Hammerfest pleiehjem, som er fylkets eneste sinnssykeanstalt, forpleies i Vestfinnmark, især i Hammerfest, Loppa og Talvik lededistrikter, som alle har en rekke meget dyktige forpleiere. Distriktslegene i disse distrikter har et så stort ekstra arbeid på grunn av de sinnssyke at det nå er på høye tid at de får en godtgjørelse for tilsyn med dem. De sinnssyke må på grunn av plassmangel ved Hammerfest pleiehjem ofte skrives ut i tidligste laget. Resultatet er uroanfall som nødvendig gjør mer enn alminnelig påpasselighet fra legenes side.

Fylkeslegenes beretninger viser at det i de fleste fylker er svært vanskelig å få lagt de syke inn på asyl. Forholdene er allikevel nokså forskjellige i de forskjellige fylker. En kan vel gå ut fra at prosentvis omrent like mange av de sinnssyke trenger asylpleie i de forskjellige fylker, men det er langt fra at samme prosent blir forpleid i asyl. Dette kan en se av tallene nedenfor, som er beregnet på grunnlag av tilleggstabell 1. De fylker som i 1937 hadde den laveste prosent syke på asyl, var i rekkefølge: Finnmark, Troms, Aust-Agder, Nordland, Hordaland, Vest-Agder, Sogn og Fjordane og Østfold. En gjør oppmerksom på at Hammerfest pleiehjem her er regnet som asyl.

Tabell m. Asylbehandlede sinnssyke i prosent av alle offentlig forpleide sinnssyke i de enkelte fylker.

Aliénés traités dans les hospices en p.c. de tous les aliénés dont l'entretien est partiellement à la charge de l'Etat.

Fylke <i>Préfecture</i>	Hele fylket <i>Total</i>	Bygder <i>Distr. rur.</i>	Byer <i>Villes</i>	Fylke <i>Préfecture</i>	Hele fylket <i>Total</i>	Bygder <i>Distr. rur.</i>	Byer <i>Villes</i>
Østfold	49.5	53.0	41.7	Hordaland	44.3	44.3	-
Akershus	64.3	64.1	80.0	Bergen	63.9	-	63.9
Oslo	74.9	-	74.9	Sogn og Fjordane	47.9	47.9	-
Hedmark	76.5	76.3	78.8	Møre og Romsdal	55.0	49.8	72.1
Opland	75.3	74.6	83.8	Sør-Trøndelag	65.9	60.1	75.6
Buskerud	68.0	72.8	56.2	Nord-Trøndelag	52.5	52.5	51.6
Vestfold	65.5	64.8	66.9	Nordland	43.6	42.0	57.3
Telemark	50.8	53.0	45.8	Troms ¹	39.4	36.1	58.0
Aust-Agder	40.0	39.3	42.0	Finnmark ¹	39.0	37.0	48.3
Vest-Agder	45.3	39.3	59.7				
Rogaland	54.0	46.7	61.1	Tils. Total	58.1	54.0	65.7

¹ Hammerfest pleiehjem er her regnet som asyl. Y compris Hammerfest pleiehjem.

Résumé.

A la fin de 1937 il y avait 23 hospices destinés au traitement des maladies mentales, dont 6 hospices nationaux, 14 hospices départementaux ou municipaux et 3 hospices privés. Le nombre total des lits disponibles dans ces hospices était de 5946 ou 2.05 par 1000 de la population totale. Les noms des hospices et leur capacité se voient du tableau 1. Le tableau a dans le texte fait voir le développement depuis 1900.

Dans les tableaux 2—4 se trouve un relevé du mouvement de la population des hospices d'aliénés en 1937. Le nombre des aliénés internés à la fin de 1937 était de 7497. Les données les plus importantes pour les années 1900, 1910, 1920 et 1930—1936 se voient du tableau b. Dans tableau c sont rendus des renseignements sur la circulation des malades et le pourcentage de l'excédent des malades traités sur la capacité dans les différents hospices.

Les tableaux 5—9 font connaître la répartition des aliénés reçus pour la première fois dans un hospice norvégien suivant le genre de la maladie mentale, le sexe, l'état civil, l'âge lors de l'admission, l'âge dans lequel se montrèrent les premiers symptômes, la durée de la maladie lors de l'admission, domicile et occupation antérieure. Le nombre total était de 1327. En pour-cent de tous les premières admissions 49.9 étaient classées dans le groupe schizophrenia, 11.5 dans celui de psychosis ex constitutione, 9.1 étaient atteints de psychosis ex involutione et senio et 7.5 de psychosis manico-melancholica. Voir aussi les tableaux d—g dans le texte.

Le tableau 10 donne une répartition par sexe, diagnose et année de sortie des réadmissions directes, c'est-à-dire réadmissions non compris les transferts. Le nombre total était de 715.

Toutes les sorties en 1937 s'élèvent à 2042, dont 1602 sorties directes, 139 transferts et 301 décès. En tableau 11, 12 et 13 les sorties directes sont réparties par sexe, diagnose, durée du traitement etc. Le tableau h dans le texte donne une répartition cumulative d'après la durée du séjour à l'hospice. Dans le tableau 14 sont classifiés les décédés par cause de décès, âge et sexe. La cause de décès la plus fréquente dans les hospices était la tuberculose. 25.6 pour-cent des décès survenus sont dûs à cette maladie. Les maladies de l'appareil respiratoire ont enlevé 12.0 pour-cent et les maladies du cœur et de l'appareil circulatoire aussi 12.0 pour-cent des décédés.

Le tableau i dans le texte fait voir la répartition de la moyenne quotidienne par âge et dans les tableaux j et k la mortalité des patients est comparée avec celle de la population totale.

Le tableau 15 montre le nombre des aliénés occupés au travail dans les hospices et le tableau 16 fait voir l'application de moyens coercitifs.

Du tableau 17 se voit la répartition des dépenses et des recettes des hospices au cours de l'année.

Le tableau supplémentaire 1 renseigne sur le nombre des aliénés dont l'entretien est partiellement à la charge de l'Etat et sur les dépenses occasionnées par l'entretien de ces aliénés. Du tableau supplémentaire 2 se voit le mouvement des aliénés traités hors des hospices et dont l'entretien est partiellement à la charge de l'Etat. Le tableau supplémentaire 3 montre le nombre des personnes déclarées aliénées pendant l'année.

En tableau 1 dans le texte le nombre total des aliénés dans les hospices et des aliénés traités partiellement à la charge de l'Etat hors des hospices à la fin de 1937 est calculé à 13563 ou 46.7 par 10000 habitants. A la fin de l'année le nombre des aliénés hors des hospices entretenus par l'assistance publique ou par fonds privés est calculé à 1900, mais comme les données reçues sur ces malades ne sont pas complètes leur nombre sera sans doute plus élevé.

Le tableau m dans le texte donne pour chaque préfecture le pourcentage traité dans les hospices des aliénés dont l'entretien est partiellement à la charge de l'Etat.

Tabell 1. Sinnssykeasyler ved utgangen av 1937.
Hospices d'aliénés à la fin de 1937.

Navn Nom	Eier <i>Possession de</i>	Adresse <i>Adresse</i>	Autoriserte plasser <i>Capacité</i>		
			Ialt <i>Total</i>	M <i>H</i>	K <i>F</i>
Gaustad asyl	Staten. <i>l'État</i>	Vinderen pr. Oslo . . .	¹ 600	300	300
Eg asyl	» »	pr. Kristiansand	¹ 284	154	130
Rotvoll asyl	» »	pr. Trondheim	277	146	131
Rønvik asyl	» »	pr. Bodø	264	143	121
Reitgjerdet asyl	» »	pr. Trondheim	135	135	-
Kriminalasylet	» »	pr. Trondheim	35	35	-
Dikemark sykehus . . .	Oslo by	Asker	² 792	349	443
Veum sykehus	Østfold fylke	Glemmen pr. Fredrikstad	200	110	90
Blakstad asyl	Akershus fylke	Asker	235	140	95
Sanderud sykehus . . .	Hedmark fylke	Hjellum pr. Hamar . . .	340	194	146
Presteseter sykehus . .	Opland fylke	Reinsvoll st. pr. Gjøvik .	191	98	93
Lierasylet	Buskerud og Vestfold fylker og byer . . .	Lier	552	276	276
Telemark fylkesasyl . .	Telemark fylke	Faret pr. Skien	196	103	93
Kristiansands asyl . . .	Kristiansand by	Kristiansand	26	13	13
Dale asyl	Rogaland fylke og Stavanger by	pr. Stavanger	355	205	150
Valen sjukehus	Hordaland fylke	Valen i Sunnhordland . . .	270	146	124
Neevengården sykehus .	Bergen by	Bergen	322	126	196
Rosenbergsinssykeasyl .	» »	»	120	120	-
Opdol sykehus	Møre og Romsdal fylke	Hjelset pr. Molde	267	146	121
Ostmarken sykehus . . .	Sør- og Nord-Trøndelag fylker og Trondheim by . . .	pr. Trondheim	230	115	115
Oslo hospitals sinssykeasyl	Oslo hospital	Oslo	63	-	63
Dr. Dedichens privat-klinikk	Privat	Østre Aker Landpost . . .	³ 112	54	54
Møllendals asyl	»	pr. Bergen	80	45	35

¹ Autorisasjonen er ikke formelt i orden. *L'autorisation n'est pas formellement en règle.*

² For 84 av disse plasser er det ennå ikke søkt autorisasjon. *Dont 84 pour lesquels on n'a pas demandé l'autorisation.*

³ 4 plasser for menn eller kvinner etter behovet. *4 lits pour hommes ou femmes selon l'exigence.*

Tabell 2. Bevegelsen i belegget på asylene og i asylenes privatpleie.
Mouvement des aliénés traités dans les hospices ou en familles sous la surveillance des hospices.

Asyl Hospice	Pasienter pr. 1/1 1937				Innskrivninger 1937 Admissions								Utskrivninger 1937 Sorties et décès								Pasienter pr. 31/12 1937				I alt behandlede tilfelle 1937							
					I alt	Total	Direkte Adm. dir.	Overfl. Transferts	I alt	Total	Direkte Sorties dir.	Overfl. Transfers	Døde Décès	Cas traités au total	A	B																
	I alt	M	H	K	F	I alt	M	H	K	F	M	H	K	F	I alt	M	H	K	F	M	H	K	F	I alt	M	H	K	F	I alt	M	H	K
Gaustad	563	311	252	131	86	45	79	39	7	6	105	69	36	55	20	4	6	10	10	589	328	261	694	64	630							
Eg	340	185	155	94	49	45	47	44	2	1	97	49	48	39	38	2	1	8	9	337	185	152	434	21	413							
Rotvoll	380	204	176	65	33	32	33	32	-	-	60	34	26	28	23	-	-	6	3	385	203	182	445	17	428							
Rønvik	408	215	193	98	50	48	47	47	3	1	82	40	42	32	29	3	-	5	13	424	225	199	506	5	501							
Reitgjerdet . . .	210	210	-	37	37	-	18	-	19	-	30	30	-	7	-	21	-	2	-	217	217	-	247	2	245							
Kriminalasylet .	27	27	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	-	-	-	2	-	-	-	25	25	-	27	-	27							
Dikemark	798	367	431	400	183	217	171	191	12	26	357	172	185	147	165	4	2	21	18	841	378	463	1198	76	1122							
Veum	226	134	92	50	26	24	26	24	-	-	50	23	27	19	20	-	-	4	7	226	137	89	276	9	267							
Blakstad	271	159	112	56	24	32	19	26	5	6	57	24	33	20	29	1	1	3	3	270	159	111	327	16	311							
Sanderud	461	270	191	80	45	35	42	35	3	-	75	42	33	38	27	1	-	3	6	466	273	193	541	18	523							
Presteseter . . .	273	159	114	80	39	41	38	41	1	-	66	30	36	25	29	2	-	3	7	287	168	119	353	21	332							
Liersasylet . . .	977	1526	1451	175	80	95	75	90	5	5	183	88	95	60	64	7	17	21	14	969	518	451	1152	46	1106							
Telemark fylkes .	252	139	113	30	17	13	16	13	1	-	27	15	12	12	8	1	-	2	4	255	141	114	282	8	274							
Kristiansands . .	25	13	12	3	2	1	-	-	2	1	2	2	-	1	-	1	-	-	26	13	13	28	-	28								
Dale	427	224	203	108	63	45	62	45	1	-	105	59	46	49	40	2	-	8	6	430	228	220	535	18	517							
Valen	359	211	148	151	84	67	83	67	1	-	147	81	66	72	53	1	-	8	13	363	214	149	510	4	506							
Neevengårdene . .	368	159	209	165	68	97	67	95	1	2	155	72	83	51	60	10	5	11	18	378	155	223	533	16	517							
Rosenberg	105	105	-	9	9	-	4	-	5	-	9	9	-	2	-	-	-	7	-	105	105	-	114	2	112							
Opdøl	318	167	151	135	70	65	69	65	1	-	130	68	62	61	50	-	1	7	11	323	169	154	453	8	445							
Østmarken	292	149	143	148	68	80	66	80	2	-	144	70	74	62	67	2	-	6	7	296	147	149	440	12	428							
Oslo hospitals . .	77	-	77	6	-	6	-	3	-	3	7	-	7	-	2	-	3	-	2	76	-	76	83	9	74							
Dedichens	111	160	151	150	72	78	66	77	6	1	148	73	75	54	44	18	21	1	10	113	59	54	261	81	180							
Møllendal	90	50	40	10	5	5	-	-	5	5	4	-	4	-	-	-	-	4	96	55	41	100	-	100								
I alt Total	7358	4044	3314	2181	1110	1071	1028	1014	82	57	2042	1052	990	834	768	82	57	136	165	7497	4102	3395	9539	453	9086							

A. Forpleid for privat regning eller for forsorgsvesenet regning. Total des malades traités entretenus par fonds privés ou par l'assistance publique
B. Forpleid for offentlig regning etter lov av 5. juni 1925. Total des malades traités entretenus pour compte publice d'après la loi du 5 juin 1925.

B. Forplott for offentlig regning etter lov av 5. juni 1925. Total des malades traités pour compte public à après la loi du 5 juin 1925.

Tallet er rettet. *Chiffre corrigé.*

Tabell 3. Bevegelsen i belegget i asylenes privatpleie.
Mouvement des aliénés traités en famille sous la surveillance des hospices.

Asyl Hospice	Pasienter pr. ^{1/} 1937	Utsatt 1937 Ad- missions	Avgang 1937. Sorties et décès												Pasienter pr. ^{31/12} 1937	For- pleinings- dager Journées d'entretien						
			I alt Total			Direkte Sorties dir.			Tilbake til asylet Re- tournés à l'hosp.			Til andre asylet Aux autres hosp.										
			I alt	M	K	I alt	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K						
Rotvoll	51	28	23	7	5	2	6	4	2	1	-	3	2	-	-	-	52	29	23	10496	8512	
Rønvik	62	29	33	43	23	20	35	16	19	6	5	10	14	-	-	-	70	36	34	25532	-	
Reitgjerdet	23	23	-	4	4	-	3	3	-	1	-	2	-	-	-	-	24	24	-	9077	-	
Sanderud	62	31	31	24	9	15	24	11	13	4	3	7	10	-	-	-	62	29	33	11007	12076	
Presteseter	34	22	12	39	20	19	31	19	12	2	-	17	12	-	-	-	42	23	19	8112	5736	
Lierasylet	320	182	138	77	40	37	83	47	36	12	8	33	27	-	-	2	1	314	175	139	115410	-
I alt Total..	552	315	237	194	101	93	182	100	82	26	16	72	65	-	-	2	1	564	316	248	205958	-

Tabell 4. Overbelegget på de enkelte asyler.¹

L'excédent sur la capacité dans les divers hospices.¹

Asyl Hospice	Forpleiningsdager Journées d'entretien				Middelbelegg Moyenne quotidienne				Autoriserte plasser Capacité				Overbelegg L'excédent sur la capacité				
	I alt Total	M	H	K	I alt Total	M	H	K	F	I alt Total	M	H	K	F	I alt Total	M	H
Gaustad	214 042	119 888	94 154	586	328	258	600	300	300	÷	14	28	÷	42	-	-	-
Eg	123 009	67 191	55 818	337	184	153	284	154	130	53	30	23	-	-	-	-	-
Rotvoll	² 120 794	63 900	56 894	331	175	156	277	146	131	54	29	25	-	-	-	-	-
Rønvik	126 605	67 851	58 754	347	186	161	264	143	121	83	43	40	-	-	-	-	-
Reitgjerdet	69 372	69 372	-	190	190	-	135	135	-	55	55	-	-	-	-	-	-
Kriminalasylet	9 619	9 619	-	26	26	-	35	35	-	9	9	-	-	-	-	-	-
Dikemark	300 569	137 003	163 566	824	376	448	792	349	443	32	27	5	-	-	-	-	-
Veum	82 342	49 357	32 985	226	135	91	200	110	90	26	25	1	-	-	-	-	-
Blakstad	99 475	58 303	41 172	273	160	113	235	140	95	38	20	18	-	-	-	-	-
Sanderud	148 130	89 197	58 933	406	245	161	340	194	146	66	51	15	-	-	-	-	-
Presteseter	89 089	51 799	37 290	244	142	102	191	98	93	53	44	9	-	-	-	-	-
Lierasylet	240 474	126 105	114 369	659	346	313	552	276	276	107	70	37	-	-	-	-	-
Telemark fylkes	92 031	51 129	40 902	252	140	112	196	103	93	56	37	19	-	-	-	-	-
Kristiansands	9 227	4 738	4 489	25	13	12	26	13	13	1	-	-	-	-	-	-	-
Dale	154 428	81 484	72 944	423	223	200	355	205	150	68	18	50	-	-	-	-	-
Valen	² 133 840	78 400	55 440	367	215	152	270	146	124	97	69	28	-	-	-	-	-
Neevengården	135 089	57 333	77 756	370	157	213	322	126	196	48	31	17	-	-	-	-	-
Rosenberg	38 619	38 619	-	106	106	-	120	120	-	14	14	-	-	-	-	-	-
Opdøl	² 118 065	62 870	55 195	323	172	151	267	146	121	56	26	30	-	-	-	-	-
Østmarken	107 942	54 184	53 758	296	149	147	230	115	115	66	34	32	-	-	-	-	-
Oslo hospitals	27 690	-	27 690	76	-	76	63	-	63	13	-	13	-	-	-	-	-
Dedichens	41 323	22 254	19 069	113	61	52	112	60	52	1	1	-	-	-	-	-	-
Møllendal	33 393	18 804	14 589	92	52	40	80	45	35	12	7	5	-	-	-	-	-
I alt Total..	2 515 167	1 379 400	1 135 767	6 892	3 781	3 111	5 946	3 159	2 787	946	622	324	-	-	-	-	-

¹ Asylenes privatpleie unntatt. Non compris aliénés traités en famille. ² Fordelingen på menn og kvinner er beregnet av Byrået. La répartition par sexe est évaluée.

Tabell 5. Pasienter lagt inn for første gang i norsk asyl.

Les aliénés reçus pour la première fois dans un hospice norvégien.

I. Alder ved innleggingen. *L'âge lors de l'admission.*

Diagnose	I alt Total	Derav Dont	— 14 år												Ukjent Inconnu														
			14 ans		15—19 år ans		20—24 år ans		25—29 år ans		30—34 år ans		35—39 år ans		40—44 år ans		45—49 år ans		50—59 år ans		60—69 år ans		70—79 år ans		80 år + 80 ans +				
			M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K			
Idiotia et psychosis ex imbecillitate	82	45	37	1	-	5	6	9	5	8	7	4	5	4	3	6	1	1	7	5	2	2	-	-	1	-	-	-	
Psychosis ex constitutione	152	51	101	-	1	2	6	7	13	7	12	5	17	10	14	6	10	3	5	8	17	2	6	1	-	-	-	-	
Psychosis manico-melancholica	100	44	56	-	-	3	2	2	2	1	4	5	7	3	7	10	9	6	7	8	11	6	6	-	1	-	-	-	
Schizophrenia	662	349	313	1	1	22	14	62	29	67	51	67	58	59	55	39	39	16	17	13	40	3	7	-	2	-	-	-	
Psychoses symptomaticae	39	13	26	-	-	1	1	1	3	-	2	1	5	4	4	3	1	1	2	2	5	-	2	-	1	-	-	-	
Psychosis epileptica	28	16	12	-	-	-	3	6	1	3	1	1	2	4	1	2	1	-	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	
Psychosis alcoholica	25	23	2	-	-	-	-	-	-	-	2	-	6	1	1	-	2	-	9	1	2	-	1	-	-	-	-		
Psychosis ex involutione et senio	121	46	75	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	1	2	8	12	18	27	14	24	5	8	-	-	
Psychosis syphilogenes	61	43	18	-	-	-	-	-	1	2	1	1	2	7	3	13	1	5	1	12	6	2	2	1	1	-	-	-	
Psychosis ex vitio cerebri	22	12	10	-	-	-	-	-	-	2	1	1	1	2	1	2	2	2	-	2	4	-	1	1	-	-	-	-	
Psychoses aliae et maledefinitae	8	2	6	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	1	-	2	-	-	1	1	-	1	-	-	-	-	-	
Non insani	27	15	12	-	-	1	-	1	-	3	2	3	2	-	1	4	1	1	1	4	1	1	-	-	-	-	-	-	
I alt Total	1327	659	668	2	2	34	32	88	54	93	83	91	99	99	91	86	68	38	43	69	105	36	53	18	30	5	8	-	-

II. Alder da de første symptomer ytret seg. *L'âge dans lequel se montrèrent les premiers symptômes.*

Diagnose	I alt Total	Derav Dont	— 14 år												Ukjent Inconnu														
			14 ans		15—19 år ans		20—24 år ans		25—29 år ans		30—34 år ans		35—39 år ans		40—44 år ans		45—49 år ans		50—59 år ans		60—69 år ans		70—79 år ans		80 år + 80 ans +				
			M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K			
Idiotia et psychosis ex imbecillitate	82	45	37	22	18	2	2	6	5	3	2	4	1	2	1	1	3	1	1	1	-	-	-	-	-	3	4		
Psychosis ex constitutione	152	51	101	-	4	5	12	9	12	3	14	11	23	7	10	4	8	2	4	7	10	1	2	1	-	-	1	2	
Psychosis manico-melancholica	100	44	56	1	1	4	2	2	3	5	5	5	13	4	6	8	8	6	4	4	9	5	5	-	-	-	-	-	
Schizophrenia	662	349	313	9	3	42	30	77	43	75	51	59	59	40	51	24	31	7	18	7	19	-	1	-	-	-	9	7	
Psychoses symptomaticae	39	13	26	-	1	1	2	1	2	1	1	4	5	2	4	2	1	1	2	1	5	2	-	1	-	-	-	-	
Psychosis epileptica	28	16	12	4	2	3	3	3	3	2	-	1	-	1	-	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	2	1		
Psychosis alcoholica	25	23	2	-	-	-	-	-	1	-	2	-	6	2	1	-	3	-	6	-	1	-	-	-	-	3	-		
Psychosis ex involutione et senio	121	46	75	-	-	-	-	1	-	2	1	-	-	1	1	1	1	1	6	12	11	17	30	11	17	-	4	3	2
Psychosis syphilogenes	61	43	18	-	-	-	-	-	1	3	1	4	3	6	1	11	1	6	3	8	4	3	2	-	-	-	2	2	
Psychosis ex vitio cerebri	22	12	10	1	-	-	1	3	-	1	-	-	1	1	2	-	1	3	1	1	3	1	1	-	-	-	1	-	
Psychoses aliae et male definitae	8	2	6	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	3	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	
Non insani	27	15	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15	12		
I alt Total	1327	659	668	37	29	58	52	101	71	94	76	91	106	69	78	52	59	30	39	48	63	28	43	12	18	-	4	39	30

Tabell 6. Pasienter lagt inn for første gang i norsk asyl delt etter sykdommens varighet ved innleggingen.

Les aliénés reçus pour la première fois dans un hospice norvégien répartis par la durée de la maladie lors de l'admission.

	I alt Total	Varighet i hele år										Années entières de durée									
		0		1		2		3		4		5—9		10—14		15 +		Ukjent Inconnu			
		M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K
Asyl Hospice																					
Gaustad	64	28	28	12	5	2	7	3	6	3	2	2	5	2	5	2	-	1	6	1	
Eg	36	29	13	12	5	4	4	1	3	2	1	1	1	3	2	4	1	1	6	1	
Rotvoll	19	19	8	13	1	1	1	-	-	2	1	-	6	-	1	1	1	2	-	-	
Rønvik	38	40	14	16	4	4	-	5	1	1	3	-	3	1	3	-	1	2	9	11	
Reitgjerdet	9	-	3	-	2	-	2	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-
Kriminalasylet . .	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dikemark	87	108	32	40	14	15	10	15	3	7	2	2	12	9	7	6	2	8	5	6	
Veum	21	22	16	18	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	1	3
Blakstad	12	14	6	4	1	3	2	3	1	-	-	2	1	1	-	-	1	-	-	1	
Sanderud	29	23	12	10	-	4	6	1	2	2	1	2	-	1	2	1	4	2	2	-	
Presteseter	28	27	14	13	3	2	3	-	1	3	2	1	2	5	1	-	2	2	-	1	
Lierasylet	53	64	17	24	8	8	4	6	2	3	4	2	6	6	7	4	2	6	3	5	
Telemark fylkes . .	13	8	1	4	5	3	3	-	-	-	-	-	2	1	1	-	1	-	-	-	-
Kristiansands . . .	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dale	33	25	21	17	4	4	2	2	1	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-	2	2
Valen	46	42	23	27	6	2	3	2	4	3	2	1	2	2	3	1	1	2	2	2	
Neevengården . . .	41	64	17	31	1	6	6	8	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	16	19	-
Rosenberg	3	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-
Opdøl	40	36	15	10	4	2	5	2	1	1	-	3	6	6	6	2	4	1	2	-	
Østmarken	37	51	20	29	4	5	1	4	2	2	-	2	4	2	-	5	-	6	2	-	
Oslo hospitals . . .	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	2	
Dedichens	50	65	32	37	6	16	4	3	1	3	-	1	2	3	2	2	1	-	2	-	
Møllendal	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
I alt . Total	659	668	292	317	76	81	63	56	28	32	20	19	55	42	41	33	21	30	163	158	

Diagnose																						
Idiotia et psychosis ex imbecillitate	10	6	1	2	5	4	1	2	1	-	4	1	2	2	9	7	12	13				
Psychosis ex constitutione	27	52	9	16	4	9	1	4	-	2	3	9	4	1	1	3	2	5				
Psychosis manico-melancholica	36	43	5	7	1	1	1	1	-	3	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	
Schizophrenia	158	155	39	35	32	30	20	15	15	10	33	21	30	19	6	9	16	19				
Psychoses symptomatice	9	21	1	-	-	2	-	2	1	-	-	-	1	-	-	1	1	1	-	-	-	
Psychosis epileptica	5	2	1	1	-	-	-	-	-	1	-	3	-	-	3	-	4	6	2			
Psychosis alcoholicia	10	-	3	-	3	1	-	-	-	-	2	-	1	-	-	1	4	-				
Psychosis ex involutio-	13	22	8	14	8	8	4	7	1	4	4	4	6	2	6	2	4	4	4	4		
et senio																						
Psychosis syphilogenes . .	19	8	9	2	9	1	1	-	-	-	3	2	-	2	-	-	2	-	2	3		
Psychosis ex vitio cerebri . .	4	6	-	2	1	-	-	1	1	-	3	1	-	-	2	-	1	-	1	-		
Psychosis aliae et male-																						
definitae	1	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	-	-	-	
Non insani	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15	12			

¹ Av disse er 15 menn og 12 kvinner ikke sinnessyke; for 18 menn og 20 kvinner er oppgitt en varighet på «over 2 år», for 6 menn og 6 kvinner «mange år» eller «flere år». *Dont 15 hommes et 12 femmes non insani. Pour 24 hommes et 26 femmes la durée de la maladie n'est pas exactement constatée.*

Tabell 7. Pasienter lagt inn for første gang i norsk asyl delt etter diagnoser og sivilstand.
Les aliénés reçus pour la première fois dans un hospice norvégien répartis par diagnose et état civil.

Diagnose	I alt Total	Derav Dont				Ugifte Célibataires				Gifté Mariés				Enkemann og enker Veufs et veuves				Fraskilte og separerte Divorcés et séparés					
		M	H	K	F	M	H	K	F	M	H	K	F	M	H	K	F	M	H	K	F		
Idiotia et psychosis ex imbecillitate	82	45	37			38	31			4	4			1	-			2	2				
herav ¹ dont: Kryptogenetiske	33	17	16																				
Med grovere hjerneskader	-	-	-																				
Kretiner og mongoloide	2	1	1																				
Psychosis ex constitutione	152	51	101			33	56	15		36				1	9			2					
herav ¹ dont: Paranoiske	30	20	10																				
Depressive	38	15	23																				
Hysteriforme	29	2	27																				
Psychosis manico-melancholica	100	44	56			20	21	23		30				1	3			-		2			
herav ¹ dont: Melankoli	33	14	19																				
Mani og sirkulære former	10	6	4																				
Konstitusjonell oppstemthet resp. depresjon		4	1	3																			
Schizophrenia	662	349	313			267	225	71	80	6				6		6		5		2			
Psychoses symptomaticae	39	13	26			6	10	6	14					2		1							
herav ¹ dont: Ved infeksjoner	16	7	9																				
Ved intoksikasjoner	6	2	4																				
Ved endokrine forstyrrelser	7	1	6																				
Ved almensykdommer	4	1	3																				
Psychosis epileptica	28	16	12			14	7	2	5					-				-		-			
Psychosis alcoholica	25	23	2			5	-			13	1			-				5		1			
Psychosis ex involutione et senio	121	46	75			8	22	27	24					11		28		-		1			
herav ¹ dont: Vasculære former	33	14	19																				
Parenchymatøse former	13	5	8																				
Psychosis syphilogenes	61	43	18			14	4	27	10	2				3				-			1		
Psychosis ex vitio cerebri	22	12	10			7	3	4	6	1				1				-					
herav ¹ dont: Encefalittiske	4	1	3																				
Traumatiske	2	1	1																				
Andre	5	3	2																				
Psychoses aliae et male definitae	8	2	6			1	1			5				1				-					
Non insani	27	15	12			7	6	7	5					1		1	1		1		-		
herav ¹ dont: Psykopater	6	2	4																				
Observander	14	12	2																				
Andre	6	1	5																				
I alt . Total . .	1327	659	668			420	386	199	220	24				53	16			9					

¹ For flere pasienter er diagnosen ikke nærmere oppgitt. *Ce groupement ne comprend pas tous les patients.*

Tabell 8. Hjemstavn for pasienter lagt inn for første gang i norsk asyl.

Les aliénés reçus pour la première fois dans un hospice norvégien répartis par domicile

¹ Districts ruraux. ² Villes. ³ L'étranger: Danemark, Finlande, Angleterre, Allemagne. ⁴ Sans domicile. ⁵ Domicile inconnu.

**Tabell 9. Pasienter lagt inn for første gang i norsk asyl
delt etter tidligere levevei.**

*Les aliénés reçus pour la première fois dans un hospice norvégien
répartis par occupation antérieure.*

Livsstilling <i>Profession</i>	I alt <i>Total</i>	Derav <i>Dont</i>	Personer med egen livs- stilling <i>Personnes exerçant une profession</i>	Forsørgete <i>Personnes soutenues</i>								
				Hu- struer <i>Épou- ses</i>		Barn under 15 år <i>En- fants au-des- sous de 15 ans</i>		Andre familie- med- lemmer <i>Autres membres de famille</i>				
				M	H	K	F	M	H	K	MH	KF
1. Jord-, skog- og hage- brukere	211	103	108	70	4	52	-	-	33	52		
2. Husmenn o. a. arbeidere ved jord-, skog- og hage- bruk	83	70	13	68	3	9	-	-	2	1		
3. Fiskere og fangstmenn .	64	47	17	44	-	13	-	-	3	4		
4. Håndverkere	115	79	36	75	1	24	-	1	4	10		
5. Selvstendige næringsdrivende og høyere funksjonnærer	58	23	35	18	11	17	-	-	5	7		
6. Ingeniører og arkitekter	10	6	4	6	-	2	-	-	-	2		
7. Maskinister, teknikere o. l.	24	18	6	18	-	5	-	-	-	1		
8. Underordnede funksjonnærer	86	40	46	37	34	9	-	-	3	3		
9. Sjøfart: skipsførere, styrmann, maskinister o. l. .	14	10	4	10	-	4	-	-	-	-		
10. Sjøfart: matroser, fyrbøtere o. l.	52	49	3	49	-	3	-	-	-	-		
11. Industri- og anleggssarbeidere	224	108	116	103	47	57	-	-	5	12		
12. Andre arbeidere (ikke ved jordbruk og hotell- og kafédrift)	68	40	28	36	1	23	-	-	4	4		
13. Overordnede i sivil administrasjon	2	1	1	-	-	1	-	-	1	-		
14. Underordnede i sivil administrasjon	5	3	2	2	-	2	-	-	1	-		
15. Lærere ved folkeskoler .	20	5	15	4	9	3	-	-	1	3		
16. Jordmodre, sykepleiersker o. l.	13	-	13	-	12	1	-	-	-	-		
17. Kunstnere, journalister o. l.	7	4	3	4	1	-	-	-	-	2		
18. Annet immaterielt arbeid	27	15	12	14	2	10	-	-	1	-		
19. Huslig arbeid. Arbeidere ved hotell- og kafédrift .	171	5	166	5	165	-	-	-	-	1		
20. Formuessinntekt, pensjon	3	-	3	-	3	-	-	-	-	-		
21. Offentlig og veldedig forsørger	22	9	13	9	13	-	-	-	-	-		
22. Losgiengere uten normalt erverv	10	9	1	9	1	-	-	-	-	-		
23. Livsstilling uoppgitt eller utilstrekkelig angitt . .	38	15	23	10	15	-	-	-	5	8		
I alt . Total	1327	659	668	591	322	235	-	1	68	110		

1, 2. Agriculture, horticulture et exploitation des forêts. 3. Pêche maritime, pêche à la baleine. 4. Artisans. 5—8. Industrie, commerce et transport par terre. Propriétaires, indépendants et employés. 9, 10. Navigation. 11, 12. Industrie, commerce et transport par terre. Ouvriers. 13—18. Professions libérales et administration publique. 19. Travail domestique. 20. Personnes vivant de leurs revenus. 21. Personnes soutenues par l'assistance publique et privée. 22. Personnes sans travail fixe. 23. Inconnu.

Tabell 10. Direkte gjeninnlegginger. *Réadmissions directes.*

I. Alle pasienter delt etter siste utskrivningsår. *Tous les patients répartis par année de sortie.*

Diagnose	I alt Total	Derav Dont	Utskrevet siste gang. <i>Sortis la dernière fois.</i>																			1927 og for		Ukjent Inconnu								
			1937			1936			1935			1934			1933			1932			1931			1930			1929			1928		
			M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K				
Idiotia et psychosis ex imbecillitate . . .	50	30	20	7	4	10	7	4	3	4	-	-	1	2	-	-	2	-	-	1	-	-	1	2	2	-	-					
Psychosis ex constitutione	58	23	35	4	10	5	12	3	5	2	2	-	-	2	-	1	2	-	-	1	1	-	5	3	-	-						
Psychosis manico-melancholica	110	41	69	11	19	5	16	2	7	7	6	5	6	2	2	1	1	3	-	1	3	1	-	2	6	1	3					
Schizophrenia	415	224	191	56	50	62	49	30	13	14	14	10	11	14	8	7	5	7	8	2	7	3	4	17	18	2	4					
Psychoses symptomatice	7	3	4	1	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-					
Psychosis epileptica	8	6	2	4	1	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					
Psychosis alcoholica	10	8	2	2	1	2	1	1	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-					
Psychosis ex involutione et senio	22	8	14	2	4	2	4	-	1	-	2	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	2	3	-	-					
Psychosis syphilogenes	19	16	3	4	1	7	1	1	-	-	1	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	2	-	-	-					
Psychosis ex vitio cerebri	10	7	3	1	-	2	-	-	-	1	1	1	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-						
Psychoses aliae et male definitae	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					
Non insani	5	2	3	-	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-					
I alt Total	715	369	346	93	93	98	92	41	29	28	26	17	20	22	10	12	10	11	8	5	11	5	5	34	35	3	7					

II. Pasienter som har vært utenfor asyl under 1 år, fordelt etter varigheten i måneder.

Patients qui ont été hors des hospices moins d'un an répartis par la durée en mois.

Diagnose	I alt Total	Derav Dont	0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11																							
			M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K				
Idiotia et psychosis ex imbecillitate . . .	22	13	9	2	1	3	-	2	1	-	2	-	-	1	-	1	3	-	-	1	2	2	-	-		
Psychosis ex constitutione	28	9	19	3	2	-	1	-	1	-	-	2	3	-	3	-	1	2	3	2	-	1	-	4		
Psychosis manico-melancholica	47	15	32	1	1	3	3	1	5	3	5	-	-	6	4	3	1	3	-	4	2	-	1	1		
Schizophrenia	186	102	84	13	11	6	13	12	10	8	6	8	5	13	7	8	4	6	3	6	8	12	6	5	7	4
Psychoses symptomatice	4	2	2	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	
Psychosis epileptica	5	4	1	-	-	-	-	2	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Psychosis alcoholica	5	3	2	-	-	-	1	1	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	
Psychosis ex involutione et senio	9	4	5	1	-	1	2	-	1	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	1	-	-	1	-	1	
Psychosis syphilogenes	11	9	2	3	-	1	-	1	-	-	-	1	-	-	2	1	-	-	-	1	-	1	-	1	-	
Psychosis ex vitio cerebri	2	2	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	
Psychoses aliae et male definitae	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Non insani	3	-	3	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	
I alt Total	323	164	159	23	16	14	21	19	19	13	14	14	10	15	18	14	12	7	8	10	16	17	8	10	8	9

Tabell 11. Direkte utskrivninger og dødsfall. Deling etter utskrivningsmåte.

Sorties directes et décès. Répartition des sorties directes par lieu de destination.

	Direkte utskrivninger. Sorties directes.																		Døde Décès
	Med off. forpl. etter lov av 5/6-1925 Entretenu pour compte publique d'après la loi du 5/6-1925										Forpleid for privat regning eller for forsorgsvesenets regning Entretenu par fonds privés ou par l'assistance publique								
	Til eget hjem, slik mønster ¹		Til andre private ²		Til syke- hus, fengsler, gamllehjem ³		Til sammen Total		Til eget hjem, slik mønster ¹		Til andre private ²		Til syke- hus, fengsler, gamllehjem ³		Til sammen Total				
	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	
Asyl Hospice:																			
Gaustad	1	-	9	4	-	-	10	4	31	13	1	1	12	1	45	16	10	10	
Eg	-	-	9	7	-	-	9	7	17	20	9	7	4	4	30	31	8	9	
Rotvoll	1	2	5	1	1	1	7	4	15	15	4	1	-	3	21	19	6	3	
Rønvik	5	6	4	-	1	1	10	7	21	22	-	-	1	-	22	22	5	13	
Reitgjerdet	-	-	4	-	-	-	4	-	2	-	-	-	1	-	3	-	2	-	
Kriminalasylet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Dikemark	2	1	29	24	2	1	33	26	58	91	53	45	3	3	114	139	21	18	
Veum	-	1	4	7	1	2	5	10	14	10	-	-	-	-	14	10	4	7	
Blakstad	2	-	10	1	-	-	5	12	6	8	23	-	-	-	8	23	3	3	
Sanderud	2	2	6	3	-	1	8	6	22	18	1	2	7	1	30	21	3	6	
Presteseter	-	1	10	6	-	-	10	7	13	22	-	-	1	-	15	22	3	7	
Lierasylet	7	3	27	10	-	2	34	15	25	45	-	-	4	26	49	21	14	-	
Telemark fylkes	3	2	7	1	-	2	10	5	2	3	-	-	-	-	2	3	2	4	
Kristiansands	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Dale	1	10	10	6	-	-	11	16	33	22	1	1	3	1	38	24	8	6	
Valen	11	7	21	23	1	2	33	32	38	20	-	1	-	-	39	21	8	13	
Neevengården	3	1	9	14	4	6	16	21	27	34	1	4	5	1	35	39	11	18	
Rosenberg	-	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	1	-	7	-	
Opdol	6	6	22	11	-	-	28	17	30	33	2	-	1	-	33	33	7	11	
Østmarken	11	6	16	15	-	-	27	21	31	44	1	-	1	2	35	46	6	7	
Oslo hospitals	-	-	-	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	
Dedichens	1	2	11	1	-	2	12	5	40	34	1	3	-	2	42	39	1	10	
Mollandal	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	
I alt Total	56	50	214	136	11	25	281	211	428	469	74	65	39	22	553	557	136	165	
Diagnose:																			
Idiotia et psychosis ex imbecillitate	5	3	19	8	1	2	25	13	22	12	10	7	2	-	34	20	3	4	
Psychosis ex constitutione	10	8	6	13	1	4	17	25	61	109	2	6	3	3	66	118	5	11	
Psychosis manicomelancholica	2	6	6	5	-	-	8	11	78	108	2	4	3	5	84	117	6	21	
Schizophrenia	30	26	154	90	6	13	190	129	198	166	39	39	11	7	258	212	68	70	
Psychoses symptomatique	-	-	-	-	-	-	-	-	14	17	-	-	-	-	14	17	1	5	
Psychosis epileptica	3	1	5	1	-	2	8	4	2	5	-	1	-	1	2	7	2	4	
Psychosis alcoholica	-	-	2	1	-	-	2	1	13	5	7	-	1	-	22	5	1	-	
Psychosis ex involutio	3	4	7	12	1	4	11	20	14	26	9	6	5	4	28	36	17	36	
Psychosis syphilitiques	2	1	12	4	2	-	16	5	15	7	4	2	1	1	20	10	26	8	
Psychosis ex vitio cerebri	1	1	2	2	-	-	3	3	2	1	1	-	-	-	3	1	7	3	
Psychoses aliae et male definitae	-	-	1	-	-	-	1	-	1	3	-	-	-	-	1	3	-	3	
Non insani	-	-	-	-	-	-	-	-	8	10	-	-	13	1	21	11	-	-	

A sa famille. ² Aux autres particuliers. ³ Aux hospices, prisons etc. ⁴ I summen er tatt med 3 M som er utskrevet til utlandet og 9 M og 1 K som er rømt fra asylet. Dont 3 H transférés à l'étranger et 9 H et 1 F qui sont désertés.

Tabell 12. Direkte utskrivninger. Deling etter asyler og etter behandlingens varighet og utfall.
Sorties directes. Répartition par hospices et par durée et résultat du traitement.

Asyl Hospice	Behandlingens varighet																							Durée du traitement												Total I alt	Heraut skrevet som Dont						
	Hele måneder												Mois entiers											Hele år						Années entières													
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10—14	15—19	20—24	25+					
Gaustad	3	2	4	14	5	3	5	5	1	-	1	1	2	-	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	44	5	10	6	1	1	1	1	1	3	2	-	-	-	75	41	34
Eg	-	4	6	5	8	3	4	3	1	2	3	3	1	-	2	2	1	3	1	1	1	1	1	-	-	-	42	13	6	5	3	2	1	-	1	1	1	-	1	1	77	57	20
Rotvoll	2	3	6	6	1	6	6	-	2	-	2	2	2	-	1	-	-	1	-	1	1	1	1	-	-	-	36	7	3	2	1	-	-	-	-	-	2	-	-	-	51	24	27
Ronvik	1	3	8	7	3	1	3	-	2	4	4	2	1	3	-	2	1	-	1	-	2	-	1	-	-	-	38	11	5	-	1	1	1	-	-	2	1	-	1	61	27	34	
Reitgjerdet	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	-	-	3	1	-	-	-	-	-	7	3	4			
Kriminalasylet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-				
Dikemark	5	24	33	35	42	18	24	14	23	7	8	5	5	6	8	1	6	2	3	-	4	2	1	1	238	39	13	8	2	1	-	-	-	1	5	3	1	1	312	247	65		
Veum	-	1	1	2	2	4	1	-	3	2	1	-	-	1	-	1	2	-	2	1	-	1	1	-	17	8	4	1	3	1	-	1	1	-	2	-	1	-	39	27	12		
Blakstad	-	3	3	1	7	2	2	1	3	-	5	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	2	27	5	3	4	2	2	-	-	2	-	1	1	1	49	39	10					
Sanderud	-	1	6	4	5	2	2	1	4	-	1	1	1	2	1	-	1	-	1	-	1	1	1	3	27	12	4	5	4	4	-	1	-	2	-	1	2	3	65	48	17		
Presteseter	1	1	1	5	1	2	2	4	2	2	1	2	1	3	2	1	-	1	1	1	-	1	1	24	12	3	1	2	-	-	-	2	1	5	2	1	1	54	43	11			
Lierasylet	6	9	4	9	8	11	3	1	3	4	5	4	3	2	3	2	2	1	1	1	-	2	1	-	67	18	6	-	4	4	1	4	1	2	17	-	-	-	124	107	17		
Telemark fylkes . .	1	-	1	1	1	2	-	1	1	2	1	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	11	2	2	-	1	-	1	1	-	-	2	20	18	2					
Kristiansands	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-				
Dale	2	6	10	7	10	10	6	6	4	3	5	1	1	1	1	1	-	1	-	1	-	-	-	70	6	6	-	3	-	1	-	-	1	2	-	-	-	89	63	26			
Valen	2	6	11	14	12	7	12	4	8	3	2	1	3	2	3	2	1	1	-	1	-	1	2	82	16	8	4	6	2	-	1	1	1	-	2	2	125	95	30				
Neevengården	9	15	13	15	8	7	3	6	4	1	1	2	1	1	-	1	-	2	1	-	2	1	-	84	10	5	3	2	3	-	-	-	1	1	2	-	111	92	19				
Rosenberg	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-				
Opdal	7	13	12	10	5	7	6	3	3	4	2	-	1	2	3	1	2	-	1	2	-	1	-	72	13	4	4	6	4	3	2	1	1	-	1	-	111	74	37				
Østmarken	7	12	17	11	17	8	8	5	7	2	3	-	4	1	3	1	-	1	-	2	-	-	1	-	97	13	4	4	2	1	-	4	-	-	4	-	129	92	37				
Oslo hospital	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-				
Dedichens	13	21	10	7	10	7	6	2	6	1	3	1	3	3	1	-	2	-	-	-	-	-	-	1	87	10	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	98	41	57			
Möllendal	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-				
I alt. Total	59	124	146	154	146	100	93	56	74	39	44	31	29	26	31	15	17	18	11	10	12	11	10	11	1066	201	88	48	46	27	9	15	10	14	41	15	10	12	1602	1143	459		

Tabell 13. Direkte utskrivninger. Deling etter diagnoser og etter behandlingens varighet og utfall.
Sorties directes. Répartition par diagnoses et par durée et résultat du traitement.

Diagnose Diagnose	Behandlingens varighet Durée du traitement																							Total I alt.	Herav ut- skrevet som Dont						
	Hele måneder Mois entiers												Hele år Années entières																		
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23							
Idiotia et psychosis ex imbecillitate . . .	4	6	14	10	10	2	5	4	1	4	2	-	3	1	2	-	1	1	-	2	-	-	1	2	-	1	2	92	83 9		
Psychosis ex constitutione . . .	9	23	22	25	21	17	17	8	9	3	7	7	6	7	4	1	2	3	1	-	-	2	4	168	30 9 5 6 3 1	- 2	- 1 1	- -	226	119 107	
Psychosis manico-melancholica . . .	15	29	19	22	17	18	11	8	9	10	8	6	4	1	5	1	4	1	1	3	1	-	-	1	2	1	3	1	1	220	79 141
Schizophrenia . . .	13	37	58	60	65	41	44	24	45	18	18	14	11	16	14	13	7	12	6	5	8	10	6	4	437	112 62 31 33 14	6 13	6 12 34	11 9 9	789	673 116
Psychoses symptomatice . . .	4	5	3	3	5	5	2	1	1	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	31	8 23		
Psychosis epileptica	-	1	7	3	3	-	1	1	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	21	16 5			
Psychosis alcohólica	1	3	3	3	6	4	1	-	1	-	3	2	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	30	24 6		
Psychosis ex involutione et senio . . .	5	12	10	12	12	6	4	4	5	2	5	-	4	-	3	-	1	-	2	1	-	-	1	-	-	-	95	90 5			
Psychosis syphilogenes	1	1	5	4	3	4	6	5	1	-	1	1	-	-	2	-	1	1	1	1	1	-	-	-	-	-	51	41 10			
Psychosis ex vitio cerebri	2	3	-	-	1	-	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	7 3				
Psychoses alias et male definitae . . .	1	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	3 2				
Non insani . . .	4	3	5	12	3	3	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	32	- 32				
I alt. Total	59	124	146	154	146	100	93	56	74	39	44	31	29	26	31	15	17	18	11	10	12	11	10	11	1066	201 88 48 46 27	9 15 10 14 41	15 10 12	16002	1143 459	

Tabell 14. Pasienter døde på
Décès dans les hospices. Causes de

Nr.	Dødsårsak Cause de décès	I alt	Total	Derav Dont	Asyl ¹						Hospice ¹							
					M H	K F	Graastad	Eg	Rotvoll	Ronvik	Reitgjerdet	Kriminalasyl	Dikemark	Veum	Blakstad	Sanderud	Presteseter	Lierasylt
1	Tyfus og paratyfus. <i>Fièvre typhoïde ou paratyphoïde</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	Erysipelas. <i>Erysipèle</i>	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
3	Tuberkulose i lunger og andre organer. <i>Tuberculose</i>	77	34	43	3	9	4	4	2	-	3	4	-	1	2	3	3	-
4	Pyæmi og septikæmi. <i>Pyémie et septicémie</i>	9	3	6	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	1
5	Andre infeksjonssykdommer. <i>Autres maladies infectieuses</i>	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	Diabetes. <i>Diabète sucré</i>	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	Andre blod-, ernærings- og indresekresjons-sykdommer. <i>Autres maladies du sang, de la nutrition et des gl. endocrines</i>	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-
8	Akutt encefalitt og purulent meningitt. <i>Encéphalite aiguë et méningite purulente</i> .	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
9	Apopleksi, trombose og emboli i hjernen. <i>Hémorragie cérébrale, emboli ou thrombose cérébrale</i>	11	6	5	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-
10	Tabes dorsalis, paralysis generalis og lues cerebri. <i>Tabès dorsalis, paralysie générale et lues cerebri</i>	30	22	8	3	2	-	2	-	-	11	-	-	-	5	-	-	-
11	Epilepsi. <i>Épilepsie</i>	4	1	3	-	-	-	-	-	-	2	-	-	1	1	-	-	-
12	Andre organiske nervesykdommer. <i>Autres maladies organiques du système nerveux</i> .	4	3	1	-	-	-	1	-	-	1	-	2	-	-	-	-	-
13	Andre sinnessykd. <i>Autres maladies mentales</i> .	9	2	7	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-
14	Arteriosklerose. <i>Artériosclérose</i>	13	5	8	2	-	1	-	-	-	1	-	1	2	1	-	1	-
15	Andre sykdommer i hjerte og kretsløps-organer. <i>Autres maladies du cœur et de l'appareil circulatoire</i>	23	7	16	-	2	-	2	-	-	3	-	1	-	3	1	1	-
16	Plevritt. <i>Pleurite</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
17	Andre sykdommer i åndedrettsorganene. <i>Autres maladies de l'appareil respiratoire</i> .	36	19	17	-	1	2	-	-	-	-	2	2	3	1	7	-	-
18	Diarré og enteritt. <i>Diarrhée et entérite</i> . .	7	-	2	1	-	-	-	-	-	2	-	-	-	2	-	-	-
19	Andre sykdommer i fordøyelsesorganene. <i>Autres maladies de l'appareil digestif</i> . .	9	4	5	-	-	-	3	-	-	2	-	1	-	3	-	-	-
20	Cystitt, pyelitt og cystopyelonefritt. <i>Cystite, pyélite et cystopyélonéphrite</i>	3	1	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
21	Andre sykdommer i nyrene og uro-genital-organene. <i>Autres maladies de l'appareil génital</i>	4	1	3	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
22	Kreft o. a. ondartede svulster. <i>Cancer et autres tumeurs malignes</i>	9	4	5	2	2	1	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-
23	Andre svulster. <i>Autres tumeurs</i>	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-
24	Senilitet. <i>Sénilité</i>	21	7	14	-	-	-	2	-	-	10	-	-	-	-	2	-	-
25	Kroniske forgiftninger. <i>Empoisonnements chroniques</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
26	Selvmord. <i>Suicide</i>	6	4	2	3	-	-	-	-	-	-	-	1	-	2	-	-	-
27	Forgiftninger, skader og andre ulykker. <i>Morts violentes</i>	3	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
28	Andre dødsårsaker. <i>Autres causes de décès</i> .	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
29	Ukjent eller uoppgett dødsårsak. <i>Cause de décès inconnue ou mal définie</i>	13	6	7	2	-	-	1	-	-	2	-	1	3	-	-	-	-
	I alt.	Total	301	136	165	20	17	9	18	2	-39	11	6	9	10	35	6	-

¹ Fordeling etter asyler og kjønn, se tabell 11. Répartition par hospice et sexe, voir tableau 11.

asylene. Dødsårsaker og alder.

décès et âge des patients au décès.

Dale	Vaten	Neevengården	Rosenberg	Opdol	Ostmarken	Oslo hospitalas	Dedichens	Mollendal	Alder = differansen mellom dødsår og fødselsår										Age = la différence entre l'année de mort et l'année de naissance	Nr.																		
									—14		15—19		20—24		25—29		30—34		35—39		40—44		45—49		50—59		60—69		70—79		80 +		Ukjent	Inconnu	Nr.			
M	K	M	K	M	K	M	K	M	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K								
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1								
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2								
2	8	7	3	13	3	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	2	4	4	4	5	11	6	6	4	5	3	3	5	4	1	1	2	1	1	3	4	
1	1	1	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	2	-	1	-	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	
-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	
-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8		
-	1	1	1	-	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9		
1	-	2	1	-	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	2	-	1	-	2	2	-	2	-	-	10			
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	1	-	-	-	-	-	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	12		
-	-	-	1	-	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	1	-	-	-	-	-	1	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	13		
-	-	1	-	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2	3	-	4	1	1	-	-	14			
1	3	3	-	-	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	1	2	3	5	1	3	1	2	-	15		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	2	1	3	2	5	1	3	1	2	-	-	-	-	-	-	16			
4	5	3	-	4	2	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	1	2	1	1	-	2	7	5	2	3	3	5	-	-	-	-	-	17			
-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	1	-	-	2	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-	18			
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	1	-	-	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	19			
-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	20				
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	21		
-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	2	2	-	1	2	-	-	-	22			
2	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	2	2	-	1	2	-	-	-	23			
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	24		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	2	1	-	-	1	-	2	2	2	6	3	6	-	-	-	-	25		
-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	26		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	27	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	28	
2	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	2	-	-	-	-	-	1	-	1	2	-	-	1	-	-	-	-	29		
14	21	29	7	18	13	2	11	4	-	-	-	3	5	9	9	9	20	13	12	15	13	10	10	28	30	24	21	13	29	12	15	-	1	-	1			

² Herav akutt 1, kronisk 5. Dont aiguë 1, chroniques 5.

Tabell 15. Arbeidsvirksomheten.
Le nombre des aliénés occupés au travail dans les hospices.

Asyl Hospice	Gjennomsnittlig daglig antall arbeidende <i>Moyenne quotidienne des patients travaillants</i>	I prosent av middeleitbelegget <i>En pour-cent de la moyenne quot. des tous les patients</i>	Det gjennomsnittlige daglige antall arbeidende ved de forskjellige arter av arbeid <i>Moyenne quotidienne des patients travaillants, par espèce de travail</i>																				
			Utearbeid			Hjelper til ved asylets drift ellers			Hjelper bare til på sitt eget rom			Håndverk, hånd- arbeid			Enklere mekanisk beskjefti- gelse			Kontor- arbeid			Annet arbeid		
			I alt Total	M	H	K	F	I alt Total	M	H	K	F	M	H	K	F	M	H	K	F	M	H	K
Gaustad . . .	299.2	172.5	126.7	51	53	49	21.5	2.2	51.3	53.4	24.0	19.5	61.3	50.8	12.2	-	2.2	0.8	-	-	-	-	-
Eg	153.6	81.0	72.6	46	44	47	34.6	3.2	40.3	24.4	-	-	6.1	45.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Røtvoll	173.0	94.0	79.0	52	-	-	50.0	2.0	27.0	22.0	-	-	17.0	55.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rønvik	247.9	123.6	124.3	71	66	77	26.5	1.7	3.6	-	40.0	42.5	48.4	80.1	5.1	-	-	-	-	-	-	-	-
Reitgjerdet . .	127.1	127.1	-	67	67	-	38.1	-	36.5	-	-	-	50.7	-	1.8	-	-	-	-	-	-	-	-
Kriminalasylet .	12.4	12.4	-	47	47	-	-	-	2.0	-	-	-	9.9	-	-	-	-	-	-	1 ¹ 0.5	-	-	-
Dikemark	419.9	184.8	235.1	51	49	52	30.9	2.3	49.5	52.2	-	-	87.9	179.9	-	-	5.1	0.7	11.4	-	-	-	-
Veum	100.2	56.4	43.8	44	42	48	23.3	-	17.5	16.8	-	-	15.6	27.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Blakstad	131.5	74.0	57.5	48	46	51	36.7	5.9	31.4	30.7	-	-	4.9	20.9	-	-	1.0	-	-	-	-	-	-
Sanderud	200.9	114.3	86.6	50	47	54	33.6	1.4	36.0	21.7	-	-	37.1	63.5	-	-	-	-	-	7.6	-	-	-
Presteseter . . .	120.7	79.3	41.4	49	56	41	37.1	4.9	11.2	13.6	-	1.0	30.0	21.4	-	-	-	0.5	2 ² 1.0	-	-	-	
Lierasylet	453.2	238.0	215.2	69	69	69	81.7	4.8	38.8	25.6	-	-	102.7	179.1	14.8	5.7	-	-	-	-	-	-	-
Telemark fylkes .	134.9	82.0	52.9	53	59	47	28.8	-	20.5	10.9	-	-	27.3	41.1	4.4	0.9	-	-	-	1.0	-	-	-
Kristiandsands . .	14.5	7.3	7.2	58	56	59	2.3	-	5.0	5.0	-	-	-	2.2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dale	168.3	84.0	84.3	40	38	42	21.7	0.2	52.1	34.0	1.0	2.1	8.2	39.0	0.8	9.0	0.2	-	-	-	-	-	-
Valen	245.3	157.6	87.7	67	73	57	52.4	0.4	34.3	13.8	0.7	-	59.0	73.5	10.7	-	-	-	-	0.5	-	-	-
Neevengården . .	152.3	55.6	96.7	41	35	45	20.1	1.4	23.2	27.8	-	27.6	12.3	39.9	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosenberg	29.7	29.7	-	28	28	-	3.3	-	22.0	-	-	-	0.5	-	-	-	-	-	-	1 ¹ 3.9	-	-	-
Opdøl	127.5	71.5	56.0	39	42	37	21.0	0.5	22.0	16.8	-	-	12.5	38.7	-	-	-	-	-	3 ³ 16.0	-	-	-
Ostmarken	176.9	89.2	87.7	60	60	60	27.2	-	13.1	8.2	-	-	37.1	79.5	-	-	-	-	-	11.8	-	-	-
Oslo hospitals . .	22.5	-	22.5	30	-	30	-	-	-	15.7	-	-	-	6.8	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dedichens	40.7	21.4	19.3	36	35	37	5.1	-	13.0	7.9	0.5	-	2.8	11.4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Møllendal	26.0	14.0	12.0	28	27	30	-	-	13.0	5.0	-	-	1.0	7.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-

¹ Vedskjæring. ² Postbud. ³ Drevplukking.

Tabell 16. Bruk av mekaniske tvangsmidler og isolasjon.

Application de moyens coercitifs mécaniques et isolation.

Asyl Hospice	Mekaniske tvangsmidler <i>Moyens coercitifs mécaniques</i>					Isolasjon <i>Isolation</i>									
	Pasienter <i>Nombre de patients</i>		Hele dager	Enkelte timer (under 12)	Timer i alt <i>Heures</i>	Timer pr. 10 000 for pleiningst.	Pasienter <i>Nombre de patients</i>		Hvorfor isolert			Dager pr. 10 000 forplei- ningsd.			
	M	H					M	H	K	F					
					1 dag = 12 timer										
Gaustad	-	-	-	-	-	-	79	67	146	-	-	13 348	624		
Eg	31	38	4 381	24 701	77 273	523	36	29	65	-	-	6 178	502		
Rotvoll	6	18	-	34 470	34 470	238	12	16	28	-	-	1 667	138		
Rønvik	16	11	4 343	371	52 487	345	7	6	13	-	-	1 952	154		
Reitgjerdet	-	-	-	-	-	-	40	-	13	¹ 24	² -	3	2 898	418	
Kriminalasylet	-	-	-	-	-	-	17	-	3	-	10	4	3 867	4 020	
Dikemark	51	123	-	⁵ 21 102	⁵ 21 102	59	34	140	157	-	-	17	812	27	
Veum	1	-	-	1 448	1 448	15	27	17	44	-	-	-	3 970	482	
Blakstad	13	16	2 014	3 897	28 065	235	28	22	50	-	-	-	6 081	611	
Sanderud	30	20	7 980	6 777	102 537	579	35	22	³ 57	⁴ -	⁴ -	-	6 925	469	
Presteseter	19	21	3 062	2 063	38 807	363	37	23	57	-	-	3	3 887	436	
Lierasylet	80	103	6 141	23 447	97 139	337	42	43	85	-	-	-	2 228	93	
Telemark fylkesasyl .	17	19	3 814	4 578	50 346	456	5	6	11	-	-	-	1 492	162	
Kristiansands	-	3	60	750	1 470	133	-	1	1	-	-	-	300	325	
Dale	36	60	5 464	6 336	71 904	388	27	54	74	-	4	1	2	8 790	569
Valen	32	20	2 261	29 036	56 168	350	13	1	14	-	-	-	-	425	32
Neevengården	-	-	-	-	-	-	35	43	78	-	-	-	-	4 753	352
Rosenberg	-	-	-	-	-	-	15	-	10	-	-	5	-	1 031	267
Opdøl	14	49	3 294	40 389	79 917	564	10	14	13	-	11	-	-	747	63
Østmarken	-	-	-	-	-	-	1	2	3	-	-	-	-	15	1
Oslo hospitals	-	-	-	-	-	-	-	18	18	-	-	-	-	535	193
Dedichens	21	17	1 145	1 134	14 874	300	2	60	62	-	-	-	-	2 479	600
Møllendal	2	3	1 011	-	12 132	303	2	2	4	-	-	-	-	627	188

¹ Omfatter rommelyst, sikkerhetshensyn. ² Se note 1. ³ Omfatter uro, rommelyst, sikkerhetshensyn. ⁴ Se note 3. ⁵ Det tilsvarende tall i tabell 14 for 1936 rettes fra 7889 til 34456.

Tabell 17. Utdrag av
Relevé des dépenses et des

	Gaustad		Eg		Rotvoll		Rønvik		Reitgjerdet	
	I alt	Pr. forpleiningsdag	I alt	Pr. forpleiningsdag	I alt	Pr. forpleiningsdag	I alt	Pr. forpleiningsdag	I alt.	Pr. forpleiningsdag
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
<i>Ordinære utgifter:</i> <i>Dépenses ordinaires</i>										
Lønninger	468 837	2,25	265 778	2,16	270 935	2,27	285 988	2,27	233 714	3,41
Kosthold	217 527	1,05	111 293	0,90	100 239	0,84	99 505	0,79	64 016	0,98
Sykes atspredelse, flidsbelønninger, bibliotek .	8 990	0,04	5 507	0,04	4 913	0,04	5 068	0,04	5 500	0,08
Vedlikehold av bygninger etc.	36 152	0,17	18 013	0,15	14 515	0,12	16 314	0,13	16 822	0,25
Inventar	26 219	0,13	16 970	0,14	13 174	0,11	16 365	0,13	9 568	0,14
Lys og brensel	84 567	0,41	41 736	0,34	53 136	0,45	62 899	0,50	28 070	0,41
Medisinske fornødenheter	6 951	0,03	6 869	0,06	5 695	0,05	5 965	0,05	3 223	0,05
Kontorutgifter	3 574	0,02	2 204	0,02	3 361	0,03	3 295	0,03	2 767	0,04
Vask og renhold	14 550	0,07	6 526	0,05	8 765	0,07	8 006	0,06	11 964	0,17
Kleshold og materialer til arbeidsvirksomheten . . .	39 825	0,19	20 196	0,16	26 865	0,22	36 513	0,29	24 951	0,36
Jordbruk, gartneri etc. .	153 123	0,74	44 196	0,36	70 832	0,59	43 612	0,35	43 810	0,64
Andre utgifter	19 364	0,09	² 11 964	0,10	³ 21 287	0,18	15 378	0,12	18 743	0,27
Tilsammen Total	107 967 9	5,19	55 1 252	4,48	59 3 717	4,97	59 8 908	4,76	46 3 148	6,75
<i>Inntekter (herunder ikke kurpenger):</i> <i>Recettes</i>										
Emolumenter	101 349		39 332		45 382		35 869		25 487	
Kosthold	17 875		5 680		8 078		5 725		1 344	
Jordbruk, gartneri etc. .	168 030		52 443		70 499		47 036		47 580	
Arbeidsvirksomheten . .	15 646		2 601		6 521		13 997		7 984	
Andre inntekter	11 633		636		8 249		1 598		877	
Tilsammen Total	314 533	1,51	100 692	0,82	138 729	1,16	104 225	0,83	83 272	1,21
<i>Ordinære utgifter, netto</i> <i>Dépenses ordinaires, net</i>										
Pr. bespist individ pr. dag kom kostholdet på ca.		0,76		0,72		0,62		0,63		0,78

¹ Par jour de traitement. ² Herav kr. 7183 til en traktor. ³ Herunder boker.

regnskapene for 1936/37.

recettes des hospices 1936/37.

Kriminal- asylet		Dikemark		Veum		Blakstad		Sanderud		Presteseter	
I alt	Pr. forplei- ningsdag	I alt	Pr. forplei- ningsdag	I alt	Pr. forplei- ningsdag	I alt	Pr. forplei- ningsdag	I alt	Pr. forplei- ningsdag	I alt	Pr. forplei- ningsdag
Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
68 519 9 872	7,08 1,02	1 220 592 369 925	4,13 1,25	157 093 75 567	1,91 0,92	147 629 98 303	1,49 0,99	255 277 135 538	1,74 0,92	131 249 83 546	1,31 0,84
2 145	0,22	10 000	0,03	3 837	0,05	4 383	0,04	7 158	0,05	3 846	0,04
2 470 1 407 4 150 983 303 2 571	0,25 0,15 0,43 0,10 0,03 0,27	55 886 43 892 149 574 47 166 6 863 30 824	0,19 0,15 0,51 0,16 0,02 0,10	7 128 8 466 30 804 3 098 1 762 4 492	0,09 0,10 0,37 0,04 0,02 0,05	16 411 22 206 22 696 3 369 2 580 6 701	0,17 0,22 0,23 0,03 0,03 0,07	21 018 25 852 38 818 6 239 1 708 8 286	0,14 0,18 0,26 0,04 0,01 0,06	10 762 10 889 30 746 5 327 1 618 4 709	0,11 0,11 0,31 0,05 0,02 0,05
1 159 - 1 925	0,12 - 0,20	71 356 111 191 55 061	0,24 0,37 0,19	8 256 36 968 2 796	0,10 0,45 0,03	21 450 55 725 6 790	0,22 0,56 0,07	35 962 61 031 9 131	0,24 0,42 0,07	10 162 43 595 5 300	0,10 0,44 0,05
95 504	9,87	2 172 330	7,34	340 267	4,13	408 243	4,12	606 018	4,13	341 749	3,43
1 061 - - 4 107 26	282 557 3 400 124 579 22 045 6 553	25 305 9 486 48 381 951 3 515		20 799 3 244 55 970 2 837 2 428		40 645 1 546 67 602 7 227 1 555		26 668 4 990 51 390 29 897			
5 194	0,54	439 134	1,48	87 638	1,06	85 278	0,86	118 575	0,81	112 945	1,13
90 310	9,33	1 733 196	5,86	252 629	3,07	322 965	3,26	487 443	3,32	228 804	2,30
	0,95		0,87		0,71		0,82		0,76		0,79

Tabell 17 (forts.). Utdrag av

	Lierasylet		Telemark fylkesasyl		Kristian- sands		Dale		Valen	
	I alt	Pr. forplei- ningdag	I alt	Pr. forplei- ningdag	I alt	Pr. forplei- ningdag	I alt	Pr. forplei- ningdag	I alt	Pr. forplei- ningdag
<i>Ordinære utgifter:</i> <i>Dépenses ordinaires</i>	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Lønninger	530 627	2,20	159 743	1,74	3 21 010	2,24	247 198	1,60	228 886	1,73
Kosthold	240 193	0,99	89 608	0,98	3 19 500	2,08	142 510	0,92	132 012	1,00
Sykes atspredelse, flids- belønninger, bibliotek .	13 004	0,05	3 922	0,04	-	-	3 368	0,02	3 678	0,03
Vedlikehold av bygnin- ger etc.	35 340	0,15	19 416	0,21	3 899	0,42	23 859	0,16	11 020	0,08
Inventar	15 342	0,06	9 327	0,10	1 138	0,12	-	-	26 724	0,20
Lys og brensel	84 204	0,35	27 638	0,30	2 755	0,29	43 732	0,28	36 649	0,23
Medisinske fornødenheter	9 343	0,04	3 168	0,03	-	-	10 275	0,07	11 710	0,09
Kontorutgifter	5 905	0,02	1 066	0,01	-	-	1 755	0,01	2 895	0,02
Vask og renhold	13 379	0,06	4 354	0,05	1 736	0,18	5 070	0,03	3 883	0,03
Kleshold og materialer til arbeidsvirksomheten . .	103 071	0,30	18 167	0,20	1 398	0,15	30 430	0,20	34 946	0,26
Jordbruk, gartneri etc. .	100 717	0,42	34 279	0,37	-	-	30 480	0,20	41 467	0,31
Andre utgifter	26 388	0,11	4 364	0,05	875	0,09	12 890	0,08	22 132	0,17
Tilsammen Total . .	1177513	4,75	375 052	4,08	52 311	5,57	551 567	3,57	556 002	4,20
<i>Inntekter (herunder ikke kurstyper):</i> <i>Recettes.</i>										
Emolumenter	70 203		22 608		4		47 941		58 105	
Kosthold	3 864		8 726		4		7 350		9 470	
Jordbruk, gartneri etc. .	104 072		40 507		-		45 245		43 331	
Arbeidsvirksomheten . .	15 063		5 967		-		858		46 001	
Andre inntekter	12 063		116		-		733		11 900	
Tilsammen Total . .	205 265	0,85	77 924	0,85	-	-	102 127	0,66	168 807	1,27
<i>Ordinære utgifter, netto</i> <i>Dépenses ordinaires, net</i>	972 248	3,90	297 128	3,23	52 311	5,57	449 440	2,91	387 195	2,93
Pr. bespist individ pr. dag kom kostholdet på ca. .		0,78		0,73		2,00		0,72		0,76

¹ Herunder kleshold til pasienter i privatpleien. ² Herav: Den økonomiske nemnda 7477,
⁵ Herunder pensjoner. ⁶ Herunder materialer til arbeidsvirksomheten. ⁷ Se note 6. ⁸ Regnskapet

regnskapene for 1936/37.

Neevengården		Rosenberg		Opdøl		Østmarken		Oslo hospitals		Dedichens		Møllendal ⁸	
I alt	Pr. forplei-ningdag	I alt	Pr. forplei-ningdag	I alt	Pr. forplei-ningdag	I alt	Pr. forplei-ningdag	I alt	Pr. forplei-ningdag	I alt	Pr. forplei-ningdag	I alt	Pr. forplei-ningdag
Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
³ 201 123	1,52	³ 61 177	1,59	³ 132 077	1,14	219 416	2,04	³ , ⁵ 57817	2,07	³ 124 684	3,02	³ 41 694	1,25
³ 143 130	1,08	³ 39 402	1,02	104 500	0,91	81 568	0,76	³ 31 593	1,13	³ 100 196	2,42	³ 31 534	0,95
3 712	0,03	1 767	0,05	3 300	0,03	4 522	0,04	1 244	0,04	⁶ 1 977	0,05	2 000	0,06
30 450	0,23	8 023	0,21	28 938	0,25	22 999	0,21	1 676	0,06	44 734	1,08	10 178	0,30
21 606	0,16	6 131	0,16	13 293	0,12	16 959	0,16	2 567	0,09	-	-		
35 662	0,27	7 287	0,19	27 069	0,24	40 819	0,38	13 764	0,49	19 446	0,47	8 296	0,25
7 247	0,06	265	0,01	3 730	0,03	5 744	0,05	1 017	0,04	8 088	0,20	419	0,01
1 968	0,01	368	0,01	2 841	0,02	1 670	0,02	-	-	1 585	0,04	545	0,02
7 708	0,06	1 839	0,05	5 156	0,04	6 349	0,06	2 914	0,11	11 704	0,28	1 688	0,05
24 966	0,19	7 789	0,20	27 949	0,24	22 092	0,20	430	0,02	⁷		12 334	0,37
89 732	0,68	-	-	26 820	0,23	26 665	0,25	-	-	-	-	-	-
40 480	0,31	1 230	0,03	13 404	0,12	26 196	0,24	2 274	0,08	-	-	6 103	0,18
607 784	4,60	135 278	3,52	389 077	3,37	474 999	4,41	115 296	4,13	312 414	7,56	114 791	3,44
4	4	4	4	4	4	27 765	4	4	4	4	4	4	4
4	4	5 969	1 211				4						
92 701				33 661	29 826					2 059			
2 816		863		4 827	7 593					-			
				7 518	439					-			
95 517	0,72	863	0,02	51 975	0,45	66 834	0,62	-	-	2 059	0,05	-	-
512 267	3,88	134 415	3,50	337 102	2,92	408 165	3,79	115 296	4,13	310 355	7,51	114 791	3,44
	0,87				0,71		0,67		0,87		1,58		0,81

dispensærvirksomheten 4 833, automobil drift 5 513, diverse 8 565. ³ Nettobeløp. ⁴ Se note 3.
for kalenderåret 1937.

**Tilleggstabell 1. Sinnssyke forpleid med statsbidrag etter lov av
5/6 1925, og utgiftene ved forpleiningen for stat og kommune
tilsammen i 1937.¹**

Le nombre des aliénés dont l'entretien est partiellement à la charge de l'état d'après la loi du 5/6 1925 et les frais totaux de l'entretien de ces aliénés (les frais de l'État et des communes ensemble) en 1937.¹

Hjemstavn <i>Domicile</i>	Sinnssyke <i>Nombre des aliénés</i>		Utgifter <i>Frais totaux</i> kr.	Hjemstavn <i>Domicile</i>	Sinnssyke <i>Nombre des aliénés</i>		Utgifter <i>Frais totaux</i> kr.
	I alt <i>Total</i>	Derav på asyl ² <i>Dont dans les hospices²</i>			I alt <i>Total</i>	Derav på asyl ² <i>Dont dans les hospices²</i>	
Ostfold Byer. Villes Bygder. <i>Distr.rur.</i>	824 252 572	408 105 303	836 612 241 486 595 126	Rogaland Byer Bygder	885 450 435	478 275 203	821 120 425 278 395 842
Akershus Byer Bygder	907 10 897	583 8 575	1 028 174 16 787 1 011 387	Hordaland	972	431	760 741
Bergen				Bergen	706	451	705 138
Oslo	1866	1398	1 825 113	Sogn og Fjordane Byer Bygder	455	218	431 813
Hedmark Byer Bygder	650 33 617	497 26 471	720 793 33 731 687 062	Møre og Romsdal Byer Bygder	455	218	431 813
Oppland Byer Bygder	486 37 449	366 31 335	479 818 45 682 434 136	Sør-Trøndelag Byer Bygder	843 197 646	464 142 322	718 981 201 127 517 854
Buskerud Byer Bygder	721 210 511	490 118 372	721 898 184 724 537 174	Nord-Trøndelag Byer Bygder	715 266 449	471 201 270	712 615 275 792 436 823
Vestfold Byer Bygder	756 248 508	495 166 329	723 104 246 603 476 501	Nordland Byer Bygder	366 31 335	192 16 176	319 475 24 900 294 575
Telemark Byer Bygder	795 240 555	404 110 294	831 613 235 960 595 653	Troms Byer Bygder	808 82 726	352 47 305	674 672 87 174 587 498
Aust-Agder Byer Bygder	407 112 295	163 47 116	375 269 117 383 257 886	Finnmark Byer Bygder	454 69 385	179 40 139	358 464 69 265 289 199
Vest-Agder Byer Bygder	548 159 389	248 95 153	485 119 181 908 303 211	Riket i alt Byer Bygder	14 492 5 026 9 466	8 416 3 304 5 112	13 773 052 4 968 732 8 804 320

¹ I tabellen er ikke tatt med utlendinger og hjemstavnsløse sinnssyke. Statens utgifter til forpleining av hjemstavnsløse sinnssyke var i 1937: kr. 321 491. *Le tableau ne comprend pas étrangers et aliénés sans domicile. Les frais de l'état de l'entretien des aliénés sans domicile étaient en 1937: kr. 321 491.*

² Sinnssyke som enten hele året eller i en del av året har vært forpleid i asyl. Hammerfest pleiehjem er her regnet som asyl. *Aliénés traités toute l'année ou part de l'année dans un hospice d'aliénés (Hammerfest pleiehjem incl.)*

Tilleggstabell 2. Sinnssyke forpleid med statsbidrag utenfor asyl i 1937 etter oppgaver fra de offentlige leger.

Le nombre des aliénés dont l'entretien est partiellement à la charge de l'État hors des hospices en 1937.

Herav
i pleiehjem
Dont dans
maisons d'aliénés

Tune	43	23	20	6	3	29	23	3	1	48	26	22	4	3	2	1
Stav	79	-	79	-	-	-	79	-	-	79	-	79	-	-	-	-
Hokksund . . .	35	-	35	-	5	-	40	-	5	35	-	35	-	-	-	-
Haugesund . . .	11	-	11	-	5	-	16	-	2	14	-	14	-	3	-	-
Floen	38	12	26	4	7	16	33	4	4	41	12	29	-	-	-	2
Hammerfest . . .	85	45	40	20	28	65	68	21	24	88	44	44	12	16	1	3
I alt Total	291	80	211	30	48	110	259	28	36	305	82	223	16	22	3	6

Tilleggstabell 3. Sinnssykeerklæringer utstedt av de offentlige leger og andre praktiserende leger i 1937.

Le nombre des personnes déclarées aliénées par les médecins publics et les praticiens en 1937.

Fylker Préfectures	Ustedte sinnssyke- erklæringer i året <i>Nombre des personnes déclarées aliénées</i>					Av de erklærte sinnssyke i året ble innlagt på asyl <i>Dont recus dans les hospices</i>				
	I alt <i>Total</i>	M	H	K	F	I alt <i>Total</i>	M	H	K	F
	Østfold	101	56	45	68	38	38	38	30	30
Akershus	130	57	73	88	38	38	38	38	50	50
Oslo	351	174	177	1 ¹ 303	150	150	150	150	153	153
Hedmark	83	51	32	65	38	38	38	38	27	27
Opland	77	42	35	59	34	34	34	34	25	25
Buskerud	63	30	33	52	26	26	26	26	26	26
Vestfold	71	43	28	51	30	30	30	30	21	21
Telemark	82	44	38	49	32	32	32	32	17	17
Aust-Agder	50	29	21	35	19	19	19	19	16	16
Vest-Agder	52	28	24	39	19	19	19	19	20	20
Rogaland	76	41	35	55	32	32	32	32	23	23
Hordaland	119	59	60	93	45	45	45	45	48	48
Bergen	126	66	60	109	57	57	57	57	52	52
Sogn og Fjordane	62	29	33	37	17	17	17	17	20	20
Møre og Romsdal	105	49	56	91	45	45	45	45	46	46
Sør-Trøndelag	112	49	63	99	44	44	44	44	55	55
Nord-Trøndelag	37	12	25	28	10	10	10	10	18	18
Nordland	94	52	42	42	24	24	24	24	18	18
Troms	60	21	39	19	5	5	5	5	14	14
Finnmark	39	18	21	25	13	13	13	13	12	12
I alt <i>Total</i>	1890	950	940	1407	716	716	716	716	691	691

¹ Fordelingen på menn og kvinner er anslått. *La répartition par sexe est évaluée.*

Norges Offisielle Statistikk, rekke IX.
(Statistique Officielle de la Norvège, série IX.)

Rekke IX.

Trykt 1938 (forts. suite):

- Nr. 138. Norges handel 1937. (*Commerce.*)
- 139. Norges fiskerier 1936. (*Grandes pêches maritimes.*)
- 140. Det civile veterinærvesen 1936. (*Service vétérinaire civil.*)
- 141. Norges postverk 1937. (*Statistique postale.*)
- 142. Industriarbeidertrygden 1935. (*Assurances de l'État contre les accidents du travail.*)
- 143. Sinnssykeasylenes virksomhet 1936. (*Statistique des hospices d'aliénés.*)
- 144. Norges Brandkasse 1935—37. (*Statistique de l'Office national d'assurance contre l'incendie.*)
- 145. Norges private aktiebanker og sparebanker 1937. (*Statistique des banques privées par actions et des caisses d'épargne pour l'année 1937.*)
- 146. Arbeidsvilkårene for hushjelp i norske byer. (*Conditions de travail des domestiques dans les villes norvégiennes.*)
- 147. Norges bergverksdrift 1937. (*Mines et usines.*)
- 148. Folkemengdens bevegelse 1936. (*Mouvement de la population.*)
- 149. Kommunenes gjeld m. v. pr. 30. juni 1938. (*Dette etc. des communes.*)
- 150. Meleribruket i Norge 1937. (*L'industrie laitière de la Norvège.*)
- 151. Forsikringsselskaper 1937. (*Sociétés d'assurances.*)
- 152. Rekruttering 1936. (*Recrutement.*)
- 153. Sundhetstilstanden og medisinalforholdene 1936. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)

Trykt 1939.

- Nr. 154. Syketrygden 1937. (*Assurance-maladie nationale.*)
- 155. Norges jernbaner 1937—38. (*Chemins de fer norvégiens.*)
- 156. Skolevesenets tilstand 1935—36. (*Instruction publique.*)
- 157. Norges industri 1937. (*Statistique industrielle de la Norvège.*)
- 158. Bedriftstellingen 9. oktober 1936. Første hefte. Detaljerte oppgaver for de enkelte næringsgrupper. (*Recensement d'établissements au 9 octobre 1936. I. Données détaillées sur les différentes branches d'activité économique.*)
- 159. Jordbruksstatistikk 1938. (*Superficies agricoles et élevage du bétail. Récoltes etc.*)
- 160. Sjømannstrygden 1936. Fiskertrygden 1936. (*Assurances de l'État contre les accidents des marins. Assurances de l'État contre les accidents des marins pêcheurs.*)
- 161. Telegrafverket 1937—38. (*Télégraphes et téléphones de l'État.*)
- 162. Fagskolestatistikk 1935/36—1937/38. (*Écoles professionnelles.*)
- 163. Norges postverk 1938. (*Statistique postale.*)
- 164. Bedriftstellingen 9. oktober 1936. Annæt hefte. Fylkene, herreder, byer og enkelte industristrok. Særøppgaver over hoteller, biltrafikk, skipsfart. (*Recensement d'établissements. Les établissements dans les différents districts du Royaume. Données spéciales sur hôtels, automobiles et navigation.*)
- 165. Skattestatistikken 1938/39. (*Répartition d'impôts.*)
- 166. Sinnssykeasylenes virksomhet 1937. (*Statistique des hospices d'aliénés.*)

Det Statistiske Sentralbyrå har dessuten bl. a. utgitt følgende verker:
Statistisk Årbok for Norge, siste årgang 1938. (*Annuaire statistique de la Norvège.*)
Statistisk-økonomisk oversikt, siste årgang 1938. (*Aperçu de la situation économique en 1938.*)
Statistiske Meddelelser. Trykkes månedsvise. (*Bulletin mensuel du Bureau Central de Statistique.*)
Månedssoppgaver over vareomsetningen med utlandet. Trykkes månedsvise. (*Bulletin mensuel du commerce extérieur.*)
Fortegnelse over Norges Offisielle Statistikk m. v. 1828—31. desember 1920. Kristiania 1889,
1913 og 1922. (*Catalogue de la Statistique officielle.*)
Statistiske Oversigter 1914. Kristiania 1914. Statistiske Oversikter 1926. Oslo 1926.
(*Résumé rétrospectif 1914 et 1926.*)

Alle verker er til salgs hos H. Aschehoug & Co., Oslo.

Av følgende årganger av «Statistisk Årbok» og «Norges handel» er Byråets beholdning meget
knapp, og Byrået er takknemlig for å få overlatt enkelte eksemplarer:
Statistisk Årbok 1914—1916, 1919, 1920, 1926—1930 og 1934.
Norges handel 1911—1915, 1921 og 1929.

28. juni 1939.